

KANSATIETEELLINEN OSASTO

- B. Muita suomalais-ugrilaisia kansoja koskevat käsikirjoitukset
3. Lappalaiset

CARPELAN, CHRISTIAN: Juikentlä

26 komek. p. st. + 27 baccinlühellä sekä valok.

Kaivauskustannus KO:lle 1969
kuvot SUK 592:

JUIKENTTÄ

Kaivauskertomus 1962

C. Carpelan

diag. 30.10.1963

Vuonna 1959 totesin Juikentässä kodansijoja. Koska paikka tulee kärsimään vahinkoa suunnitellun "Lokan altaan" vedensäänöstelyn johdosta, suoritin v. 1961 Esihistoriallisen osaston toimeksiannosta paikalla koekaivauksen. Koska löydökset viittasivat siihen, että paikalla on ollut keskiaikainen lapinkylä, katsoi Esihist. osasto paikan tutkimisen jäävän osaston toimialan ulkopuolelle. Kansatieteellinen osasto päätti sen sijaan jatkaa paikan tutkimusta. Mainitun osaston toimeksiannosta suoritin Juikentässä v. 1962 oheisessa kertomuksessa selostetut kaivaustutkimukset. Kaivaukset suoritettiin kahdessa vaiheessa - kesä- ja elokuussa - yhteensä runsaan kuukauden aikana. Kesäkuussa tutkittiin kodat 3 ja 4 ja kuopat 5 ja 6 ja elokuussa kotta 2, kuopat 10, 10a ja 11 sekä ulkoliesi. Kartoitusapulaiseni oli vaimoni Anja Carpelan. Kaivaustyövoimana olivat Kansatieteellistä osastoa monin tavoin avustaneet veljekset Jussi, Kusti ja Arvid Tapio Mutenian kylästä. Parempia kaivausmiehiä tuskin voi toivoa. Töiden aikana kaivausryhmä asui Tapioiden kalakämpässä Luusuan kentässä Sompiojärven rannalla. Oheiseen kertomukseen kuuluvat seuraavat liitteet:

Karttaliitteet	1 - 28	<i>Sy. 592:</i>
Valokuvat	1 - 54	(neg. 3577:1 - 78)
Löydökset	5577:1 - 405	(ugrilaiset kok.)

Helsingissä lokakuun 22 p:nä 1963

Chidi Carpelan

C. Carpelan

hum. kand.

JUIKENTTÄ

Kunta: Sodankylä

Kylä: Mutenia

Tila: Keskitalo 6~~X~~1

Omistaja: Ossi Keskitalo, os. Vuotso, Mutenia

Aikaisemmat tutkimukset:

Paikalla on suoritettu tarkastuskäynti ja koekaivaus kesällä 1961 (C. Carpelanin kaivauskertomus karttaliitteineen ja valokuvineen Esihist. osaston top. arkistossa; löydökset Esihist. osasto 15190:1-90.

Paikka näkyy Vesistöjen säännöstelytoimikunnan kartassa tilausnumero 3742 04 C (mittakaava 1:10000).

Sijainti ja luonto

Juikenttä sijaitsee linnuntietä 700 m:n päässä Sompiojärven luusuasta etelään Mutenianjoen itäpuolella - n. 60 m lähimmästä joenmutkasta kaakkoon (liite 1/Esihist. osasto 1961).

Juikenttä on matala, ympäröivästä jängästä vain nimeksi koiva 100 x 50 m laaja suosaari, joka kasvaa pohjoisiin olosuhteisiin katsoen vankkaa koivikkoa; puut eivät ole varsin tiheässä. Aluskasvillisuutena on nurmikko. Alueen keskustassa on pihlajapensaikko, jonka vaiheilla aluskasvillisuutena on korkea heinikko ja karhunsammalmättäitä (liite 1; liitteet 1 - 3/Esihist. osasto 1961; valok. Esihist. osasto neg. 25621 - 25624, 25615 - 25616, 25598 - 25601).

Turvekerros on 2 - 10 cm, keskimäärin 5 cm paksu. Havaintojeni mukaan humuskerrosta on mainittavasti vain kodansijojen ja kuoppien keskustassa. Maaperä on runsaasti särmikkäitä kiviä sisältävää hiekkaa ja soraa.

Juikenttä rajoittuu luoteessa hyvin tiheään ja rehevään koivukorpeen, joka on osa Mutenianjokea reunustavaa koivua, kuusta ja mäntyä kasvavaa korpivyötä. Kentän muita sivustoja kiertää

20 - 60 m leveä melkein puuton vyöhyke vaivaiskoivurämettä. Tämän ulkopuolella on harvakseltaan mäntyä kasvavaa rämettä, joka idässä aukeaa laajaksi paikoin hyvinkin veteläksi aavaksi (liite 1, Esihist. osasto 1961; valok. Esihist. osasto neg. 25C12, 25613 ja yllä mainitut).

Muinaisjäännökset

Kesällä 1961 suoritetussa tarkastuksessa totesin Juikentässä 9 painannetta, jotka tulkitsin kodansijoiksi. Asianomaisessa kertomuksessa ne on numeroitu 1 - 9. Kota 1 tutkittiin kaivauksin ja todettiin kodansijaksi (kertomus Esihist. osaston top. ark.).

Kesällä 1962 suoritettu tutkimus osoitti, että kotien 3 ja 4 vaiheilla olevat epävarmat painanteet 7, 8 ja 9 olivatkin luonnollisia maastonmuotoja eivätkä kodansijoja. Sen sijaan löytyi Juikentän itäpäästä kolme uutta painannetta, jotka tutkimuksissa osoittautuivat vartavasten kaivetuiksi tulikuopiksi tms. Ne on numeroitu 10, 10a ja 11. Tulikuopiksi eikä kodansijoiksi todettiin myös painanteet 5 ja 6. Edelleen löytyi ^{kuoppa} ~~kota~~ 6:n lounaispuolelta kaksi pientä kuopannetta, jotka mahdollisesti ovat tarkoituksella ehkä tulikuopiksi kaivettujen kuoppien sijoja, ja kota 1:n kaakkoispuolelta kivetyn ulkolieden sija. Mainittujen muinajäännösten sijainti ilmenee yleiskartasta (liite 1).

Kaivaus- ja rekisteröintitapa

Kaivauksin tutkittiin kodat 2, 3 ja 4, kuopat 5, 6, 10, 10a ja 11 sekä ulkoliesi. Käytettävissä olevan ajan puitteissa oli pakko rajoittaa kaivaukset pelkästään kodanpohjiin ja kuoppiin ja jättää niiden ympäristön, kentän, laajempi tutkiminen myöhemmän ajankohtaan, mikäli kokonaistutkimusta yleensä on mahdollista koskaan suorittaa. Kaivausalojen suhteellinen koko ilmenee

yleiskartasta (liite 1).

Kaivaustyössä noudatettiin seuraavaa järjestystä. Kaivausalat paalutettiin metri x metri ruutuihin. Maanpinta vaakittiin ruutujen mukaan ja piirrettiin pintakartta, johon museossa on piirretty korkeuskäyrät painanteen muotoa korostamaan. Turve poistettiin ruuduittain ja turvelevyjen alapinta kaavittiin puhtaaksi humuskerroksesta, jotta siinä olevat löydökset saataisiin talteen. Profiilipiirroksia varten jätettiin kaivausalan poikki menevä turvevyö (eräissä tapauksissa kaksi kohtisuoraan toisiaan vastaan). Maanpinta puhdistettiin humuksesta, jonka jälkeen se vaakittiin ja siitä piirrettiin kartta, johon merkittiin mahdolliset liesikivet sekä muut halkaisijaltaan yli 5 cm:n suuriset kivet, mikäli ei ollut kysymys yhtenäisestä kivikkopohjasta, ja likamaaesiintymät, mikäli ne olivat selvästi tulkittavissa sekä löydökset mahdollisuuksien mukaan; vaakitukseen perustuvat korkeuskäyrät on lisätty museossa. Profiilipiirrosta varten kaivettiin oja jätettyä turvevyötä myöten. Piirrettiin profiili. Turvevyö poistettiin ja kaivausta syvennettiin sen mukaan kuin profiilin tarkastus ja muuten tehdyt havainnot antoivat aihetta. Piirrettiin kartta syvemmästä kaivaustasosta mikäli tarpeellista.

Kartoitukseen ja vaakitukseen käytettiin 400 asteen suunta-kehällä varustettua Wild 10-vaakituskonetta.

Vaakitusten kiintopisteenä käytettiin jo v. 1961 kiintopisteenä ollutta pientä maakiveä 6,5 m ^{kuoppa} ~~kota~~ 5:n keskustasta etelälounaaseen (liite 1). Vaakituslukema oli 126 koneen yleiskarttaan (liite 1) merkitystä asemasta käsin. Kotien ^{ja kuoppien} 2 - 11 vaakituksissa käytettiin mainittua kiintopistettä lukeman ollessa 126 koneen siirroista huolimatta. Kotien 3 ja 4 vaakituksissa käytettiin kiintopisteenä kota 3:n keskustasta 8 m kaakkoon olevaa kantoa, jonka vaakitusluku koneen yleiskarttaan (liite 1) merkitystä

asemasta käsin oli 170. Alkuperäisissä vaakituksissa koneen asema oli muu kuin karttaan merkitty, ja viimeksi mainitun kiintopisteen lukema oli niinollen kota 3:n osalta 148 ja kota 4:n osalta 160. Asianomaisiin karttoihin (liitteet 6 - 14) alkuperäiset vaakitusluvut on muunnettu muiden karttojen lukemia vastaaviksi. Samoin on menetelty luettelossa esiintyvien vaakituslukujen suhteen.

Löydökset ja näytteet

Löydökset ja näytteet on otettu talteen ja luetteloitu tavanomaista arkeologista rutiinia noudattaen. Vain harvojen löydösten tarkka sijainti on voitu merkitä karttaan, sillä suurin osa löydöksistä saatiin turvelevyjen alapinnan humuskerroksesta. Näiden löydösten sijainti ilmenee luettelosta ja kertomukseen liitetystä kaavamaisesta kartasta ruudun tarkkuudella. (Liite 28).

Kertomuksen kirjoittamisen päivämäärään mennessä otetut näytteet ja näytteen luontoiset löydökset (luut jne.) eivät ole asiantuntijoiden tutkimia. Lukuisten hiilinäytteiden merkityksestä on mainittava erikseen. Mahdollisesti suoritettavaa C 14-ajoitusta varten otettiin seuraavat hiilinäytteet: 5577:43, 49, 50, 113, 129, 132, 179, 215-217, 274, 405 (luonnollisesti tähän tarkoitukseen voidaan käyttää muitakin hiilinäytteitä). Muiden hiilinäytteiden perusteella on tarkoitus tutkia tulenpitoon käytettyjä puulajeja. Tällaisen tutkimuksen avulla voidaan saada tietoja toisaalta seudun puustosta ko. aikana ja toisaalta siitä, onko esim. Juikentän koillisosan tulikuopissa, joilla on voinut olla erikoistunut käyttö, poltettu mahdollisesti vain määräpuulajia; tiedot voisivat valaista funktiokysymystä. Hiilinäytteissä on myös jälkiä rautaisen teräaseen käytöstä.

K o t a 2

Karttaliitteet 2 - 5

Valokuvat 1 - 11 (neg: ^{Sgr. 592:} ~~357~~: 59-72, 72)

Löydökset 5577:1 - 101

Kota 2 sijaitsee Juikentän keskiosassa, joka samalla on kentän "korkeinta" osaa, n. 12 m v. 1961 kaivetusta kota 1:stä länsilounaaseen (liite 1).

Kodansijan⁸ osoitti soikeahko 5 x 4,5 m laaja ja 35 cm syvä laakea painanne, jonka pituusakselin suunta oli pohjoinen-etelä. Länsilounaasta kodansijaan näytti johtavan matala runsaan metrin levyinen painanne. (Liite 2; valok. 1). Turve- ja humuskerroksen poiston jälkeen kodansijan soikeus korostui, mutta osoittautui, että kodansijan todellisen pituusakselin suunta hieman poikkesi pintatarkastuksen perusteella otaksutusta, ollen pohjoiskoillinen-etelälounas (liite 3; valok. 2 - 5).

Kodansijasta piirrettiin profiili, joka käytännöllisistä syistä (ks. yllä) poikkesi hieman kodansijan pituusakselin suunnasta mutta kuitenkin meni kodansijan keskustan läpi (ruuturiivin F itäseinä, liite 5). Profiilin tarkastus ja muuten kaivauksen aikana tehdyt havainnot osoittivat, että kodansijassa oli kaksi päällekkäistä kulttuurikerrosta: ylempi, joka edustaa nuorempaa ja alempi, joka edustaa vanhempaa asutusvaihetta.

Ylempi kulttuurikerros. Maaperän peitti 5 - 10 cm paksu turve, jonka alla oli kodansijan keskustassa n. 20 cm paksu ja laitoihin päin oheneva humuskerros. Humuskerroksen alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta, jonka pohjana kodan keskustassa oli kivetty liesi hiilloksineen. Kotasyvennyksen laitaosissa hiilipitoisen humuskerroksen alla oli huuhtoutunutta hiekkaa ohuen ruskean humuspitoisen kerroksen päällä. Kaivausalan kaakkoisosassa pohjakivikko ulottui huuhtoutuneeseen kerrokseen asti. (Liitteet 3, 5; valok. 2-7, 9).

Liesi oli suorakaiteen muotoinen ja ladottu yhteen kerrokseen asetetuista kivistä, jotka vaihtelivat nyrkin kokoisista pään kokoisiin. Liesikiveys oli 2,8x1 m laaja ja pituusakselin suunta oli sama kuin kotasyvennyksen. (Liitteet 3, 5; valok. 2-7). Hiillos oli vahva ja osittain kaksikerroksinen, välissä oli likamaata. Lieden keskiosassa tunkeutui maan sisään n. 30 cm syvä hiilitasku. Lieden hiilloksesta otettiin kolme näytettä (ks. alla). Turpeen ja humuksen poiston jälkeen osoittautui, että kotasyvennykseen johti painanne myös kaakosta. Ajatusta, että jompikumpi syvennys (tai molemmat) olisi tarkoituksellisesti aikaansaatu, ei ehkä liene hylättävä; syvennys on mahdollinen "oven" kohta. (Liite 3). Kotarakenteista ei tavattu jälkiä.

Ylemmän kulttuurikerroksen löydösaineisto on kokonaisuudessaan humuskerroksen hiilipitoisesta alaosasta. Löydösaineisto on verraten monipuolista: kaksi rautaveistä (5577:95, 96), raudan pala (5577:66), pronssilevyä (5577:98), keramiikkaa, pikeä, vuolukiveä, piitä, kvartssia, luuta ja poron (?) taljaa. Pääosa löydöksistä oli keskittynyt lieden vaiheille ja kodansijan luoteisosaan. Veitset, pronssilevynpala ja osa keramiikkaa tulivat ruuturivin H puolelta aivan kodansijan ulkolaidalta. Osa kvartseista tuli kodansijan ulkopuolelta. Taljan jäännökset peittivät liesikiveyksen ruuduissa F 13-14; kun kotapaikka aikanaan jätettiin jäi hyljätty talja kylmenneen lieden päälle (liite 3). Liedestä otettiin kolme hiilinäytettä C 14-ajoitusta varten (5577:43, 49, 50).

Alempi kulttuurikerros. Lieden lounaispuoliskon alla oli halkaisijaltaan n. 1,5 m laaja pohjaan päin pienenevä kuoppa, jonka pohja oli n. 90 cm syvyydellä maanpinnasta. Kuoppa oli täynnä huuhtoutunutta vaaleanharmaan punervaa palomaata, jossa oli pari hiilijuovaa. Kuopan pohjana oli miltei kivikovaa puna-

ruskeaa ruostemaata, joka ylempänä asteittain pehmeni ja muuttui yllä mainituksi ruskeaksi kerrokseksi. Kuopan pohja oli pohjakivikon päällä; kaivausalan etelä- ja kaakkoisosassa tämä pohjakivikko tuli hyvin lähelle maanpintaa. Kuopan kummallakin puolella näkyi profiilissa hiilijuova 20-40 cm:n syvyydellä maaperän pinnasta. Hiilijuovien yläpuolella oleva sora näytti liikkuneelta; alapuolella oli koskematon moreenia. (Liitteet 4 ja 5; valok. 8-10).

Palomaan täyttämä kuoppa ja hiilijuovat edustavat alempaa kulttuurikerrosta. Hiilijuovat osoittavat maanpinnan tasoa kuopan käytön aikana. Kuopan täyttävä palomaa on epäilemättä alkuperäistä, eikä ole syntynyt ylemmän lieden kuumuudesta, kaikkein ylintä osaa mahdollisesti lukuun ottamatta. Ruskea humuspitoinen, syvemmällä ruostemaaksi muuttuva kerros rikkoo alemman kulttuurikerroksen. Seikan luonnollinen selitys on, että pinta-maan huuhtoutumisesta aiheutunut ruskean kerroksen muodostuminen on saanut alkunsa vasta sen jälkeen kun hiilijuovien osoittama maanpinta on joutunut liikkuneen sorakerroksen peittämäksi. Ruskean humuspitoisen kerroksen muodostuminen on mahdollisesti tullut merkittäväksi vasta ylemmän kulttuurikerroksen edustaman asutuksen aikana ja sen jälkeen, jolloin syntyneen kulttuurikerroksen vahvasti humuspitoisia aineksia on alkanut huuhtoutua soraan. (Liite 5).

Alemmasta kulttuurikerroksesta ei tavattu löydöksiä.

K o t a 3

Karttaliitteet 6 - 10

Valokuvat 12 - 18 (neg. ^{Sgr. 532:} ~~35~~: 1-3, 5-9)

Löydökset 5577:102 - 153

Aikaisemmat tutkimukset:

Koekuoppa syvennyksen keskustaan kesällä 1961 (kaivauskerto-

mus Esihist. osaston top. arkistossa).

Kota 3 sijaitsee n. 20 m kota 2:sta kaakkoon lähellä kentän eteläreunaa hieman alavammalla maalla kuin muut kodansijat (liite 1).

Kodansijaa osoitti halkaisijaltaan n. 4 m laaja ja 20 cm syvä laakea painanne (valok. 12). Yläosasta pyöreähkö syvennys muuttui lähempänä pohjaa soikeaksi kuten korkeuskäyrät osoittavat; pituusakselin suunta oli länsi-itä. Lounaasta syvennykseen johti matala mutta havaittava painanne (liite 6). Turve- ja humuskerroksen poiston jälkeen kodansijan muodosta sai saman kuvan (liite 7; valok. 13, 14, 15).

Kodansijasta piirrettiin kaksi profiilia: pituusakselin suuntainen profiili 1 (ruuturivin D eteläseinämä, liite 9) ja profiili 2 kohtisuoraan edellistä vastaan (ruuturivin 13 itäseinämä, liite 10). Profiilin tarkastus ja muuten kaivauksen aikana tehdyt havainnot osoittivat, ~~osoittivat~~ että kodansijassa oli kaksi päällekkäistä kulttuurikerrosta: ylempi, joka edustaa nuorempaa, ja alempi, joka edustaa vanhempaa asutusvaihetta.

Ylempi kulttuurikerros. Maanpinnan peitti 5-7 cm paksu turve, jonka alla oli kodansijan keskustassa n. 15 cm paksu ja laitoihin päin oheneva humuskerros. Humuskerroksen alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta, jonka pohjana oli kodan keskustassa 3-5 cm vahva hiilikerros. Kota-syvennyksen laitaosissa hiilipitoisen humuskerroksen alla oli huuhtoutunutta hiekkaa ruskean humuspitoisen kerrostuman päällä; syvemmällä pääasiassa koskemattomassa moreenissa oli kerros ruostehiekkaa. (Liitteet 7, 9, 10).

Kodansijassa ei ollut kivettyä liettä, vaan em. vahva hiillos on kiveämättömän tulisijan jäännös. Tämän johdosta kota 3 täydellisesti muistuttaa v. 1961 tutkittua kotaa 1, jossa myös

oli kiveämätön tulisija (ks. kertomus Esihist. osaston top. arkistossa). Itse kodan rakenteista ei tavattu jälkeäkään. Kota-syvennykseen lounaasta johtava painanne, jonka suulla oli hiillostasta, tuntui tarkoituksellisesti kaivetulta, siinä on voinut olla kodan "ovi". (Liite 7).

Ylemmän kulttuurikerroksen löydösaineisto on kokonaisuudessaan humuskerroksen hiilipitoisesta alaosasta. Se on verraten yksipuolista. Runsaimmin tuli lähinnä aterian tähteiksi tulkittavia peuran (?) luita. Pääosa niistä oli palamattomia ja verraten hyvin säilyneitä; myös muutamia palaneita luunsiruja löytyi. Muutamassa luunkappaleessa näkyi selvästi rautaisen teräaseen jäljet (esim. 5577:108, 125). Edelleen saatiin talteen muutamia linnun (?) ja pikkunisäkkään (?) luita. Luulöytöihin kuuluvat vielä kalanruodot, joita oli kahdessa kohdassa ruudussa DE 13-15 (5577:131; liitteet 7, 9, 10). Kvartseja oli niukasti, 7 kpl., joista 3 esinettä ja loput iskoksia. Pääosa oli keskittynyt tulisijan vaiheille. Kokonaisuudessaan löydösmateriaali oli keskittynyt tulisijan vaiheille ja sen pohjoispuolelle. Ainoastaan yksi kvartsi tuli selvästi kodansijan ulkopuolelta, länsi-itä-suuntaisen koeojan ruudusta D 16. Hiilinäytteitä 5577:113 ja 5577:129 tulisijasta voidaan käyttää C 14-ajoitukseen.

Alempi kulttuurikerros. Kodansijan keskustassa tulisijan alla oli soikea 2,6x1,7 m laaja pohjaan päin pienenevä kuoppa, jonka pituusakseli oli sama kuin edellä mainittu. Kuopan täytti harmahtava palomaa ja ruskeanharmaa palomaan sekainen likamaa, jossa oli muutamia hiilijuovia; kaikkialla oli palaneita kiven-sirpaleita. Kuopan pohja oli 65 cm:n syvyydellä kodan keskustan maanpinnasta (liitteet 8-10). Tätä kerrostumaa tutkittaessa tavoitettiin pohjavesi, jonka pinta oli profiilien leikkauspisteessä 55 cm:n syvyydellä maanpinnasta (liitteet 9, 10).

Ylin osa tätä palomaan sekaista likamaata kuuluu arvattavasti edellä selostetun ylemmän kulttuurikerroksen yhteyteen edustaen sitä palomaata, jota tulenpidon yhteydessä aina syntyy tulisijan alle. Pääosa po. kerrostumasta kuuluu kuitenkin alempaan kulttuurikerrokseen.

Kyseinen kuoppa on aikoinaan luultavasti ollut pitempi. Sen länsipään tuntumassa oleva ruskea sora näyttää sortuneen nykyiselle paikalleen ja sulkeneen sisäänsä hiilijuovia (liite 9). Kuopan itäpäässä oli yhdessä koossa neljä kiveä, jotka lienevät olleet tulessa. Mahdollisesti ne ovat peräisin kivetystä liedestä (liitteet 8, 9).

Kuopan pohjaosasta pohjaveden tuntumasta saatiin löydöksiä seuraavasti: kvartsikaavin (5577:123) ja yhdestä koosta runsaasti saviastianpalasia (liitteet 8-10). Palaset olivat peräisin kahdesta eri astiasta, joista toinen oli kiillesekoitteista (5577:133-143) ja toinen asbestisekoitteista savea (5577:144-152). Astiat olivat koristeltuja ja kuuluvat keraamiseen ryhmään, josta käytetään nimikettä Säräisniemi II. Koska märkä maa oli sitkeätä ja vesi oli tehnyt keramiikan pehmeäksi, palasten irroittaminen oli verraten vaikeata (valok. 17, 18). C 14-ajoitusta varten otettiin saviastioiden tasolta kaksi hiilinäytettä (5577:132 ja 5577:153).

K o t a 4

Karttaliitteet	11 - 14	<i>Sgr. 592:</i>
Valokuvat	19 - 23 (neg. 357 : 4, 12 - 16)	
Löydökset	5577:154 - 217	

Kota 4 sijaitsee Juikentän länsipäässä loivasti länteen viettävässä maaperässä lähellä koivikkokorpeen laskevaa töyrästä (liite 1).

Kodansijaa osoitti soikea n. 4,5 x 3,5 m laaja ja n. 35 cm syvä laakea painanne, jonka pituusakselin suunta oli luode-kaakko.

Kotasyvennykseen johti lännestä matala mutta havaittava painanne. (Liite 11; valok. 19). Turve- ja humuskerroksen poiston jälkeen kodansijan muodosta sai saman kuvan (liite 12; valok. 20).

Kodansijasta piirrettiin kaksi profiilia: pituusakselin suuntainen profiili 1 (ruuturivin D lounaisseinämä, liite 13) ja profiili 2 kohtisuoraan edellistä vastaan (ruuturivin 13 kaakkoisseinämä, liite 14). (Vrt. valok. 20). Profiilien tarkastus ja muuten kaivauksen aikana tehdyt havainnot osoittivat, että kodansijassa oli kaksi päällekkäistä kulttuurikerrosta: ylempi, joka edustaa nuorempaa, ja alempi, joka edustaa vanhempaa asutusvaihetta.

Ylempi kulttuurikerros. Maanpinnan peitti keskeltä 5 cm ja laidoilta 2 cm paksu turve, jonka alla oli kodansijan keskustassa 15 cm paksu ja laitoihin päin oheneva humuskerros. Humuskerroksen alaosa oli hiili- ja nokipitoista löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta, jonka pohjana kodansijan keskustassa oli kivetty liesi hiilloksineen. Kotasyvennyksen laitaosissa hiilipitoisen humuskerroksen alla oli huuhtoutunutta hiekkaa ohuen ruskean humuspitoisen kerroksen päällä. (Liitteet 12-14; valok.23)

Liesi oli soikea ja ladottu yhteen kerrokseen asetetuista kivistä, jotka vaihtelivat nyrkin kokoisista pään kokoisiin. Liesikiveys oli 1,9 x 1 m laaja ja pituusakselin suunta oli sama kuin kotasyvennyksen (liite 12; valok. 21, 22). Samanlainen mutta suurempi liesi oli kodassa 2. Lieden länsipuolella ruuduissa EF 14 ja kaakkoispuolella ruuduissa F 15 ja 16 oli muutamia isohkoja kiviä, joilla ei liene ollut rakenteellista merkitystä (liite 12; valok. 20). Kotasyvennykseen lännestä johtava painanne tuntui tarkoituksellisesti kaivetulta, siinä on voinut olla kodan "ovi". Kotarakenteista ei tavattu jälkiä.

Ylemmän kulttuurikerroksen löydösaineisto oli melko yksi-

puolisesti kvartssia, esineitä (lähinnä kaapimia) ja iskoksia. Suurin löytötiheys oli lieden vaiheilla ja sen koillispuolella. Luuta oli vähän, vain yksi kappale palamatonta peuran (?) luuta (5577:186 ruudusta D 15) lieden koillispuolelta läheltä kotasyvennyksen reunaa ja pari sirua palanutta luuta (5577:175 ruudusta D 13) liedestä. Hiilinäyte (5577:179 ruudut DE 14) otettiin liedestä mahdollista C 14-ajoitusta varten.

Alempi kulttuurikerros. Lieden alla oli 2,3 x 1 m laaja pohjaan päin pienenevä kuoppa, jonka pohja oli n. 50 cm:n syvyydellä maanpinnasta. Kuoppa, jonka pituusakseli oli jokseenkin sama kuin lieden, ei ollut tarkkaan lieden alla vaan sen keskipiste oli n. 50 cm lieden keskipisteestä kaakkoon; täällä muuten verraten kapea kuoppa myös oli leveimmillään - runsaan metrin levyinen. Kuoppa oli täynnä harmahtavaa ja harmaanruskeata palomaan sekaista likamaata, jossa oli muutamia hiilijuovia ja löydöksiä. Tämän likamaakuopan pohjalla ja sivuilla oli tiivistä punaruskeata ruostemaata, joka ylempänä muuttui pehmeämmäksi ja huomaamattomasti muuttui edellä kuvatuksi ruskeaksi humuspitoiseksi kerrokseksi. Ruostemaan alla tuli vastaan tiivis kivikkopohja; sivuilla oli tavallista ruskeata moreenia. Pohjavesi tavattiin 77 cm:n syvyydestä maanpinnasta kodansijan keskustasta mitattuna. Pohjaveden tuntumassa maa oli hiesupitoista.

Alemman kulttuurikerroksen löydösaineisto käsitti verraten runsaasti kvartssia, 14 iskosta ja 3 esinettä. Lisäksi löytyi kolme samaan astiaan kuuluvaa asbesti- ja kiillesekoitteista saviastianpalaa (5577:209). Astian koristeluun on käytetty vaatimatonta rengasleimaa. Löydökset tulivat profiilissa 1 (liite 13) näkyvien alempien hiilijuovien tasolta. Alemmasta kulttuurikerroksesta otettiin kolme hiilinäytettä (5577:215-217) C 14-ajoitusta varten.

K u o p p a 5

Karttaliitteet 15 - 17

Valokuvat 24 - 27 (neg. ^{Sgr. 592:} ~~25-27~~: 17 - 28)

Löydökset 5577:218 - 274

Kuoppa 5 on Juikentän koillisosassa olevan kuopparyhmän läntisin kuoppa (liite 1). Se sijaitsee loivasti koilliseen viettävässä maaperässä n. 8 m kentän pohjoisreunasta. Kuoppaa osoitti pyöreä, halkaisijaltaan n. metrin laajuinen ja 18 cm syvä painanne. (Liite 15; valok. Esihist. osasto neg. 25610).

Kuopan läpi menevästä ruuturivi 14:n pohjoisseinämästä piirrettiin profiili (liite 17).

Kaivausalalla maaperän peitti 2-5 cm paksu turve. Sen alla oli ohut humuskerros, jonka alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Maaperä oli runsaasti särmikäitä kiviä sisältävää soraa (liite 16; valok. 25). Sen päällimmäinen kerros n. 10 cm:n vahvuudelta oli huuhtoutunutta. Huuhtoutuneen kerroksen alla sora muuttui ruskeaksi ja 20-25 cm:n syvyydellä 25 cm paksuksi punaruskeaksi ruostemaakerrokseksi, jonka alla sora oli jälleen ruskeaa. N. 85 cm:n syvyydellä sora tuli hiesupitoiseksi ja n. 95 cm:n syvyydellä tavoitettiin pohjavesi. (Liite 17).

Tähän maaperään työntyi hiesupitoiseen maahan asti ulottuva pohjaan päin kapeneva kuoppa, jonka suun halkaisija oli n. 1 m. Kuopan alla oli hiesupitoiseen kerrokseen työntyvä ruostemaakerros (liite 17). Kuopan seinämissä, varsinkin yläosassa, oli runsaasti kiviä ikäänkuin seinämät olisi vahvistettu kiveyksellä. Tämä on luonnollisesti mahdollista. Koska maaperässä on runsaasti kiviä, on esimerkiksi ajateltavissa, että kuopasta nostetut kivet on ladottu reunaa vahvistamaan; toisaalta ne ovat luultavimmin pääasiassa tahattomasti tulleet näkyviin kuopan kaivamisen tuloksena (liite 16; valok. 25-27).

Profiilin kerroksellisuudesta näkyi selvästi, miten kuoppa asteittain on täyttynyt palo- ja likamaalla, hiekalla, kivillä ja humuksella. Pohjalla oli hiilijuova, sen päällä hiekkaa, jossa oli hiilijuovia ja hajallisia kiviä (luettelossa = "pohjakiveys"), kivien päällä palanutta hiekkaa, jossa hiilijuovia, palomaan päällä vahva hiilikerros paksun hiilipitoisen ja selviä hiilijuoviakin käsittävän humus- ja likamaakerroksen pohjana; viimeksi mainitun päällä oli turve (liite 17). Profiilista voidaan nähdä, että kuoppaan on sen käyttöaikana sortunut (tai siihen on tahallisesti pantu) hiilipitoista hiekkaa. Kuoppaa on tästä huolimatta edelleen käytetty. Ratkaisevien löydösten puutteessa ei ole mahdollista osoittaa, onko kuopan käytössä ollut pitkäaikaisia katkoja. Humuspitoisen likamaakerroksen pohjana olevasta hiillocksesta otettiin hiilinäyte C 14-ajoitusta varten (5577:274).

Hiillos osoittaa, että kuopassa on pidetty tulta. Varsinaisesta liedestä ei kuitenkaan ole kysymys vaan soveliainta lienee käyttää nimitystä tulikuoppa; funktioon palataan tarkemmin kertomuksen lopussa. Ei ole syytä olettaa, että paikalla olisi ollut kota tai vastaava asumus.

Löydöksiä saatiin eri puolilta kaivausalaa pääasiassa turpeessa kiinni olevasta humuskerroksesta. Runsaimmin tuli kvartsia esineitä ja iskoksia, joista kaksi (5577:271, 272) kuopan kerroksista. Kvartsien yhteydessä on mainittava myös pieni pii-iskos (5577:265). Peuran (?)luunkappaleita oli myös verraten runsaasti; eräät näistä (5577:235, 256) kuopan pintaosan humuskerroksesta. Edelleen kuuluu löydöksiin joukko asbestisekoitteisia saviastianpaloja (kaivausalan kaakkoisosasta), joista vain muutamat tulivat humuskerroksesta pääosan tullessa huuhtoutuneesta hiekasta. Näin ollen saviastianpalat todennäköisesti ovat vanhempia kuin humus-

kerroksesta tulleet löydöt. Tulikuoppa on selvästi ollut käytössä humuskerroksen löytöjen aikana; sen sijaan ei voida osoittaa, onko keramiikalla ja tulikuopalla yhteyttä. Keramiikka kuuluu koristelunsa puolesta pohjois-norjalaiseen Kjelmøy'n tyyppin keramiikkaan, joka vallitsevan käsityksen mukaan ajoittuu roomalaiseen rautakauteen mutta joka saattaa olla vanhempaakin, Säräisniemi II:n ikäistä.

K u o p p a 6

Karttaliitteet	18 - 20	Sgr. 592:
Valokuvat	28 - 30 (neg. 3577 : 29-34)	
Löydökset	5577:275 - 301	

Kuoppa 6 sijaitsee tasamaalla 8,5 m kuopasta 5 itäkaakkoon (liite 19). Kuoppaa osoitti soikea 1 x 0,8 m laaja ja 30 cm syvä painanne, jonka pituusakselin suunta oli pohjoinen-etelä. Kuoppaan johti lounaasta ja lännestä n. 3,5 m pitkät ja 80 cm leveät urat. Pohjoisessa ja idässä oli myös epäselvää urantapaista. (Liite 18; valok. Esihist, osasto neg. 25611).

Kuopan läpi menevästä ruuturivi D:n itäseinämästä piirrettiin profiili (liite 20).

Kaivausalalla maaperän peitti 5-10 cm paksu turve. Sen alla oli n. 5 cm paksu humuskerros, jonka alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Kuopan ympärillä humuksen alla oli ohut kerros huuhtoutunutta hiekkaa ja sen alla n. 2 cm paksu epäyhtenäinen ruskea humuspitoinen kerros koskemattoman moreenin päällä. Pohjavesi tavoitettiin 63 cm:n syvyydellä kuopan keskipisteen maanpinnan tasosta.

Tähän maaperään kaivettu kuoppa oli yläosastaan halkaisijaltaan n. 125 cm laaja; kuoppa oli pyöreäpohjainen ja maanpinnasta mitaten 50 cm syvä. Kuopan pohjana oli tiivis punaruskea ruostepitoinen kerros, joka ylempänä muuttui pehmeämmäksi ja ruskeammaksi ja muuttui asteittain edellä selostetuksi huuhtou-

tuneen hiekan alaiseksi ruskeaksi kerrokseksi. Kuopan seinämissä, varsinkin yläosassa, oli runsaasti kiviä ikäänkuin seinämät olisi vahvistettu kiveyksellä, joka on tulkittavissa samalla tavoin kuin kuopan 5 kiveys. (Liitteet 19, 20; valok. 28-30).

Kuoppa oli kokonaisuudessaan täynnä vahvasti hiilipitoista yläosassa ~~enemmän~~ vähemmän ja alaosassa enemmän palaneen hiekan sekaista humusta. Profiilissa näkyi muutamia selviä hiilijuovia, joista syvimmästä otettiin hiilinäyte C 14-ajoitusta varten (5577:300). Keskellä kuoppaa oli halkaisijaltaan n. 15 cm:n suuruinen pallo valkoista hienoa hiekkää. Kuopan alaosassa hiekkapallon alla oli 2 cm paksu levy rahkasammalta (5577:284), jossa ei ollut hiiltymisen merkkejä. Hiekkapallon yläpuolella oli kaksi kappaletta karkeata kangasta (5577:285), joissa ei myöskään ollut hiiltymisen merkkejä. (Liite 20).

Kuoppaan lännestä ja lounaasta johtavat urat näkyivät selvästi turpeen poiston ja maaperän puhdistuksen jälkeen. Kuopan ympäristössä kaivausalan turpeen alaisen humuskerroksen alaosa oli, kuten sanottu, hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Kulttuurikerros oli verraten vahvaa kuopan vaiheilla ja muutaman neliömetrin alalla sen lounaispuolella. Urissa oli hyvin vahva hiillos. (Liite 19). Löydöksiä oli vähän - muutamia hajallisia kvartseja pääasiassa kuopan pohjoispuolelta ja palamaton peuran (?) luun kappale. Eräistä hiiltyneistä puunkappaleista näkyi selvästi, että ne on leikattu rautaterällä (5577:282, 289). Kaikki löydökset ovat peräisin humuskerroksesta.

Puheena oleva kuoppa 6 on rakenteeltaan identtinen kuopan 5 kanssa. Tästä ja kulttuurikerroksesta päätellen kuoppien funktio on ollut periaatteessa sama - nimitys tulikuoppa sopii tässäkin tapauksessa. Kuopan 6 käyttö on kuitenkin edellyttänyt kuoppaan johtavia uria, jotka ovat jääneet hiilloksen täyttämiksi. Funktio-

kysymykseen palataan tuonnempana.

Kulttuurikerroksen laatu ja löydökset osoittavat, että kuoppa on ollut käytössä humuskerroksen löytöjen aikana; vanhemmista kulttuurikerroksista ei ole merkkejä. Hiiltymättömät orgaaniset löydökset osoittanevat, että kuoppa on Juikentän asutuksen aikana jäänyt käytöstä ja täyttynyt tai täytetty jätteillä yms.

K u o p a t 10 j a 10a

Karttaliitteet 21 - 23

Valokuvat 31 - 38

Löydökset 5577:302 - 378

Sgr. 532:
(neg. 357): 35, 38, 40-44, 42-49, 51-55

Kuoppa 10 sijaitsee 7 m kuopasta 6 itäkaakkoon (liite 1).

Kuoppaa osoitti soikea 2,1 x 1,3 m laaja ja 30 cm syvä painanne, jonka pituusakseli oli pohjois-etelä-suuntainen. Siihen johti lännestä, luoteesta, pohjoisesta, koillisesta, idästä ja etelästä 50-80 cm leveät ja 2-4 m pitkät urat. (Liite 21; valok. 31-33).

Kuoppa 10a sijaitsee 3,3 m kuopasta 10 etelään viimeksi mainittuun etelästä johtavan uran eteläpäässä. Kuoppaa osoitti pyöreähkö, halkaisijaltaan n. metrin laajuinen ja 20 cm syvä painanne. Pintatarkastuksessa ei saattanut havaita, että kuoppaan johtaisi uria. (Liite 21).

Kuoppien läheisyydestä johtuen ne yhdistettiin samaan kaivausalaan. Molempien läpi menevän ruoturivin D itäseinämästä piirrettiin profiili (liite 23).

Kaivausalalla maaperän peitti 5-10 cm paksu turve. Sen alla oli ohut humuskerros, jonka alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Tämän alla oli ohut kerros huuhtoutunutta hiekkaa ja sen alla n. 2 cm paksu epäyhtenäinen ruskea humuspitoinen kerros koskemattoman moreenin päällä, joka n. 60 cm:n syvyydellä muuttui hiesupitoiseksi.

Tähän maaperään kaivettu kuoppa 10 oli suorakaiteen muotoinen ja yläosastaan n. 2,1 x 1,3 m laaja; kuoppa oli verraten tasapohjainen lukuunottamatta pyöreätä syvennystä ruudun C 12 puolella (valok. 38). Kuopan pohjana oli tiivis punaruskea ruostepitoinen kerros (näyte 5577:235), joka ylempänä muuttui asteittain edellä selostetuksi ruskeaksi humuspitoiseksi kerrokseksi. Kuopan seinämissä ei ollut mainittavasti kiviä, mikä varmaankin johtuu siitä, että maaperä tässä kohdin oli kivettömämpää kuin lännempänä ja etelämpänä (valok. 38; vrt. kuopat 5 ja 6).

Kuoppa oli kokonaisuudessaan täynnä vahvasti hiilipitoista yläosassa vähemmän ja alaosassa enemmän palaneen hiekan sekaista humusta. Profiilissa näkyi muutamia vahvoja hiilijuovia.

Kaivaus osoitti kuoppa 10a:n olevan pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 80 cm laajan ja pyöreäpohjaisen (liite 23). Kuopan seinämissä oleva kiveys on tulkittavissa samalla tavoin kuin kuopan 6 kiveys (liite 22; valok. 37). Kuoppa oli kokonaisuudessaan täynnä samanlaista maata kuin kuoppa 10 (liite 23).

Kuoppaan 10 johtavat urat näkyivät erittäin selvästi turpeen poiston ja maaperän puhdistuksen jälkeen. Osoittautui vielä, että kuoppaan johti lisäksi seitsemäs ura kaakosta. Kaivausalalla turpeen alaisen humuskerroksen alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Paikoin hiillosta oli hyvin vahvalti, eritoten urissa. (Liite 22). Löydöksiä oli verraten vähän - hajallisia kvartseja pääasiassa kuoppien länsipuolelta. Nämä ovat peräisin humuskerroksesta. Eräissä humuskerroksen hiilissä on rautaterän ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ jättämä leikkauspinta (5577:321, 323, 326, 334, 342, 363, 365). Ruuduissa B 14-16 oli huuhtoutuneen kerroksen alaisen ruskean kerroksen alla muutamia kvartsi-iskoksia (5577:307, 308, 310, 312-316). Sijaintinsa vuoksi nämä epäilemättä ovat edellä mainittuja löytöjä vanhempia.

Kaivaus osoitti edelleen, että kuoppaan 10 etelästä johtava ura yhtäläisesti avautui kuoppaan 10a. Näytti voivan olla kysymys yhtenäisestä järjestelmästä. Toisaalta kuoppa 10a on voitu kaivaa myöhemmin kuin kuoppa 10 urineen, ilman että tämä näkyisi profiilissa tai kaivaustasossa; päinvastainen tilanne on yhtä mahdollinen. Ei siis voida varmasti osoittaa, ovatko kuopat kuuluneet yhteen. Kuoppien funktio on sama kuin kuoppa 6:n; kysymykseen palataan tuonnempana.

Kulttuurikerroksen laatu osoittaa, että kuopat ovat olleet käytössä humuskerroksen löytöjen aikana. Vanhemmista kulttuurikerroksista ei ole merkkejä itse kuoppien yhteydessä. Ruutujen B 14-16 ruskean kerroksen alaiset kvartsit viittaavat kuitenkin vanhemmankin kulttuurikerroksen olemassaoloon kaivausalalla. Mikään ei kuitenkaan suoranaisesti yhdistä niitä kuoppiin, niin että voisi olettaa kuoppien (tai jommankumman niistä) olevan kaivettu ja käytetty jo humuskerroksen löytöjä aikaisemmin.

K u o p p a 11

Karttaliitteet	24 - 26	<i>Sgr. 532:</i>
Valokuvat	39 - 44 (neg. 3577 :36, 39, 52 - 58)	
Löydökset	5577:379 - 402	

Kuoppa 11 sijaitsee 6,5 m kuopasta 10a kaakkoon (liite 1). Kuoppaa osoitti pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 70 cm:n laajuinen ja 20 cm syvä painanne. Siihen johti idästä ja lounaasta selvät 2,5 m:n pituiset ja 50 cm:n levyiset urat ja luoteesta ja koillisesta epäselvät urat (liite 24; valok. 39, 40).

Kuopan läpi menevästä ruuturivin G itäseinämästä piirrettiin profiili (liite 26).

Kaivausalalla maaperän peitti 3-7 cm paksu turve. Sen alla oli ohut humuskerros, jonka alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Tämän alla oli ohuelti huuhtou-

tunutta hiekkaa moreenin päällä. Turpeen poiston jälkeen kuoppa oli pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 70 cm:n laajuinen ja tasapohjainen. Seinämissä oli saman verran kiviä kuin kuopassa 10. Kuoppa 11 oli kokonaisuudessaan täynnä vahvasti hiilipitoista yläosassa vähemmän ja alaosassa enemmän palaneen hiekan sekaista humusta (liitteet 25, 26).

Kuoppaan johtavat urat näkyivät hyvin selvinä turpeen poiston ja maaperän puhdistuksen jälkeen. Kuopan tuntumassa oli sen länsipuolella 50 x 100 cm laaja liesikiveys ja luoteispuolella iso maakivi (liite 25; valok. 42, 43). Kaivausalalla turpeen alaisen humuskerroksen alaosa oli hiilipitoista ja löydöksiä sisältävää kulttuurikerrosta. Kuopan pohjois- ja länsipuolella sekä kuoppaan johtavissa urissa hiilipitoisuus oli suurin. Löydökset olivat yksipuolisesti kvartseja, jotka olivat keskittyneet mainitun ison maakiven ympärille, joka epäilemättä on ollut kvartsisepän alasimena. Kaikki kvartsit tulivat humuskerroksesta.

Kulttuurikerroksen laatu osoittaa, että kuoppa on ollut käytössä humuskerroksen löytöjen aikana; vanhemmista kulttuurikerroksista ei ole merkkejä. On kuitenkin huomattava, ettei mikään seikka ehdottomasti sido liesikiveystä humuskerroksen löytöihin.

U l k o l i e s i

Karttaliite 27

Valokuvat 45 - 49 (neg. ^{Sgr. 592:} ~~3577~~:73 - 76, 78)

Löydökset 5577:403 - 405

Seitsemän metrin päässä kota 1:n kaakkoispuolella oli ohuen turpeen alla huuhtoutuneen hiekkakerroksen päällä kivetty liesi (liite 1). Se oli soikea, 140 x 110 cm laaja, ja sen pituusakseli oli suunnassa luode-kaakko. Liesi oli ladottu yhteen kerrokseen asetetuista kivistä, jotka vaihtelivat nyrkin kokoisista pään kokoisiin. Hiillosta liedessä oli hyvin niukasti, kuten

kuoppa 11:n vieressä olevassa liedessäkin. Hiilloksen alla oli muutamia kiillesekoitteisia saviastianpaloja ja kvartsi-iskoksia. Hiilloksesta otettiin näyte C 14-ajoitusta varten.

Saviastianpalat olisivat erinomainen terminus post quem, elleivät ne olisi niin perin juurin rapautuneet, ettei koristelu ilmene. Saviaineensa puolesta ne voisivat kuulua sekä kodan 3 alemman kulttuurikerroksen että kodan 2 ylemmän kulttuurikerroksen keramiikkaan. Mitkään stratigraafiset seikat eivät myöskään sido liesikiveystä joko toisaalta humuskerroksen löytöjen yhteyteen tai toisaalta vanhempiin kerrostumiin.

Yhteenveto ja näkökohtia

Vuoden 1962 kaivausten jälkeen on Juikentän näkyvistä muinaisjäännöksistä ainoastaan kaksi tutkimatta, nimittäin kuoppa 5:n kaakkoispuolella olevat kaksi vaatimatonta kuopannetta, jotka lienevät kuoppien 5-11 -tapaisten tulikuoppien näkyviä merkkejä.

Kaivauksissa voitiin todeta, että Juikentässä oli kaksi kulttuurikerrosta ja löytöhorisonttia: ylempi, nuorempaa asutusvaihetta edustava Juikenttä 2, ja alempi, vanhempaa asutusvaihetta edustava Juikenttä 1.

Juikenttä 2. Tähän vaiheeseen kuuluvat kodanpohjat 1-4 ja tulikuopat 5, 6, 10, 10a ja 11. Seuraavat seikat osoittavat, että on kysymys kronologisesti yhtenäisestä asutusvaiheesta:

Kulttuurikerros on kaikkialla huuhtoutuneen hiekan ja soran päällä turpeen alaisen humuskerroksen alaosassa. Tämän likamaan sekaisen humuskerroksen muodostuminen on alkanut asutuksen aikana ja sen jälkeen asutusjätteiden lahoamisen johdosta. Juikentän eri osissa vallitsevien yhtenäisten olosuhteiden vuoksi humuksen muodostuminen on ollut yhtenäistä koko alueella. Kaikkialla yh-

tenäisissä olosuhteissa säilyneen palamattoman luun kunto on aina sama; lahoamiselle alttiissa luumateriaalissa aikaerot ilmenisivät eriasteisena lahoamisena. Muiden lahoamiselle alttiiden orgaanisten aineiden - esim. talja (kota 2) ja kangas (kuoppa 6) - kunto näyttää olevan sopusoinnussa luumateriaalin kunnan kanssa.

Kodanpohjien 1 ja 2 rautaesineet antavat kiinnekohtia absoluuttiseen ajoitukseen. Esineistöä ei vielä ole analysoitu, mutta se on luultavimmin keskiaikaista. Melkein kaikkien kaivausalojen luu- ja hiiliaineistossa on rautaisen teräaseen leikkausjälkiä.

Kodansijat 1-4 olivat läpimitaltaan keskimäärin n. 4 m:n laajuisia ja 30 cm:n syvyisiä muodoltaan soikeahkoja laakean pyöreäpohjaisia maahan kaivettuja syvennyksiä. Kodansijojen keskustassa oli pitkänomainen tulisija - kodissa 2 ja 4 kivetty ja kodissa 1 ja 3 kiveämätön - jonka pituusakseli oli sama kuin kotasyvennyksen. Kotarakenteista ei tavattu jälkiä. Tästä huolimatta on erinäisten merkkien perusteella mahdollista varauksin tehdä eräitä päätelmiä.

Kotarakenteiden jäännösten tai niiden jättämien jälkien täydellinen puuttuminen on nähtävästi selitettävissä ainoastaan siten, että paikalla on ollut kevytrakenteiset siirrettävät kodat. Ei näet liene syytä olettaa esim. turvekotia, jotka luhistuttuaan epäilemättä olisivat täyttäneet matalat kotakuopat niin, etteivät viimeksi mainitut olisi erottuneet painanteina vaan pikemminkin kumpuina.

Kodansijoihin 1, 3, 4 johti runsaan metrin levyinen painanne. Kaikissa tapauksissa se oli lähellä kotasyvennyksen toista päätä ja johti kodansijaan vinosti pituusakselin suuntaa vastaan. Kota 2:ssa vastaavia painanteita oli kaksi. Kodansijoista katsoen pai-

nanteet (lukuunottamatta kota 2:n läntistä) osoittivat kohti Juikentän lähintä valonpuoleista laitaa (kota 4:ssä on suuntana länsi, kota 3:ssa kaakko, kota 2:ssa samoin kaakko ja kota 1:ssä itäkaakko). Luonnolliselta tuntuu selitys, että kotien "ovi" on ollut painanteen kohdalla.

Kodat 1-4 sijaitsivat Juikentän keski- ja länsiosassa. Kentän koilliskolkassa oli viisi kuoppaa (5, 6, 10, 10a ja 11 kahden epävarman tutkimattoman lisäksi), jotka eivät olleet kodansijoja tai niiden osia. Näitä ahtaita ja verraten syviä kuoppia olen nimittänyt tulikuopiksi. Hiillos, jota niiden ympäristössäkin usein oli runsaasti, osoittaa, että niissä on pidetty paljon tulta. Funktiokysymystä ei voida pitää lopullisesti ratkaistuna; todennäköisesti kuitenkin pääperiaatteena on ollut tulenpito umpinaisessa tilassa ilmantuloa säännöstellen. Kuopat kelpaisivat tulensäilytyskuopiksi, ruoankypsytytkuopiksi, savustuskuopiksi jne. Kuoppiin 5, 10 ja 11 johtavat urat kuuluvat epäilemättä vedon säännöstelyjärjestelmään. Kiintoisaa on todeta näiden erikoiskuoppien ryhmittymisen yhtenäiselle alueelle asumuksista syrjään.

Juikenttä 1. Kodansijojen 2, 3 ja 4 alla oli palo- ja likamaan täyttämä kuoppa - alempi kulttuurikerros, joka edustaa vanhempaa asutusvaihetta. Kota 2:n alempi kulttuurikerros oli löydötön; kota 3:sta saatiin kahden, asbestisekoitteisen ja kiillesekoitteisen, saviastian kappaleita ja kvartsikaavin; kota 4:stä saatiin samoin asbestikeramiikkaa ja kvartseja. Keramiikka osoittaa Juikenttä 1:n esihistorialliseksi. Kota 3:n keramiikka kuuluu ryhmään Säräisniemi II, joka on peräisin viimeisen esihistoriallisen vuosituhannen jälkipuoliskolta. Kota 4:n keramiikka ei ole aivan karakteristista, mutta kuuluneeseen samaan aikaan.

Juikenttä 1:n palo- ja likamaakuopat ovat sortuneita asuin-

kuoppia. Ne ovat siinä määrin tarveltyneitä, ettei ole mahdollista tehdä rekonstruktioyrityksiä. On selvää, että ne Juikenttä 2:n edustaman asutusvaiheen alkaessa ovat näkyneet maan pinnalle painanteina, jotka vähäisin kunnostuksin soveltuivat kodansijoiksi, ja näin houkuttelivat asumaan.

Kuoppa 5:n läheisyydestä löytyi huuhtoutuneesta kerroksesta asbestisekoitteista keramiikkaa, joka koristeidensa perusteella kuuluu ns. Kjelmøyen ryhmään ja siten kuuluu ensimmäisille Kristuksen syntymän jälkeisille vuosisadoille. Myös nämä saviastianpalat luen vaiheeseen Juikenttä 1.

Kuoppa 10:n kaakkoispuolelta löytyi ruskean humuspitoisen kerroksen alta kvartseja, jotka siten stratigraafisesti ovat ylemmän kulttuurikerroksen löytöjä vanhempia. Myös nämä luen vaiheeseen Juikenttä 1.

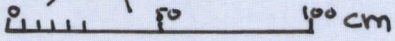
Juikenttä 2 on, kuten osoitettu, ajallisesti yhtenäinen ilmeisesti keskiaikainen asutusjakso. Edellä sanotun perusteella näyttää sen sijaan siltä, kuin Juikenttä 1 käsittäisi eriaikaisia aineksia. Ensinnäkin on todettava, että kvartseihin ei voi nojautua tässä kysymyksessä, ja toiseksi, että selostetut keramiikkaryhmät vielä ovat puutteellisesti tunnetut, joten ajalliset erot eivät ole välttämättömiä. Juikenttä 1 voi siis myös olla yhtenäinen asutusvaihe. Toisaalta olisi varsin luonnollista tavata Juikentässä eriaikaisia jälkiä inhimillisestä toiminnasta siltä vuosituhantiselta jaksolta, josta tässä on kysymys. Juikenttä on näet eräs Sompiojärveä ympäröivän silmänkantamattoman suoalueen harvoja järven tuntumassa olevia asutuskelpoisia kuiviamaita; lisäksi se sijaitsee liikenneväylän, Mutenianjoen, varressa.

Tämä antaakin aiheen puuttua tutkimustulosten edustavuuteen. Vaikka monet seikat ovatkin tulleet selvitetyiksi, on ilmeistä, että laajemmat kaivaukset epäilemättä valaisisivat kysymystä

Juikenttä 1-vaiheen kestämisestä. Ainakin ajallisesti läheisemmästä vaiheesta Juikenttä 2 saataisiin löydösten laadun ja levinnän perusteella lisätietoja jokapäiväisestä elämästä. Metodiselta kannalta olisi siis kokonaistutkimus välttämätön, mutta eri asia on, katsotaanko tulosten voivan vastata suuren alueen kaivauskustannuksia.

SODANKYLÄ, Mutenia

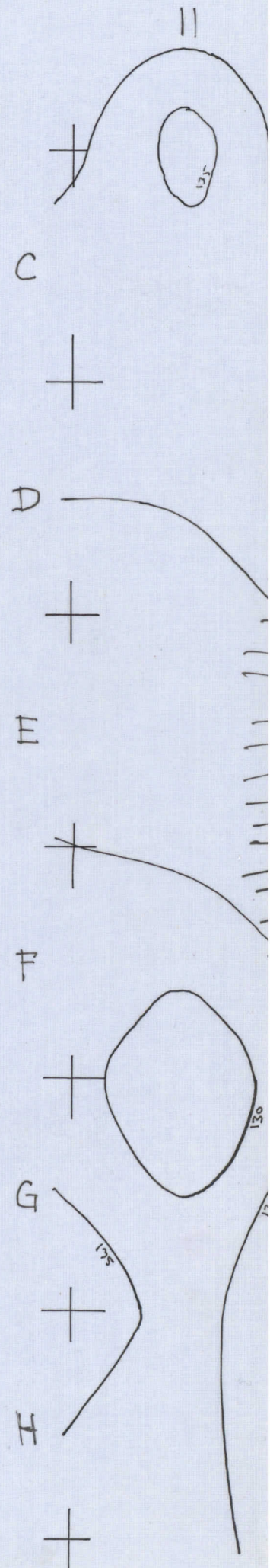
JUIKENTTÄ^{VI}

kota 2, pintakartha
1:25 100 cm

kp. skivi • ul. 126

C. Carpelan 1962

LIITE 2

12

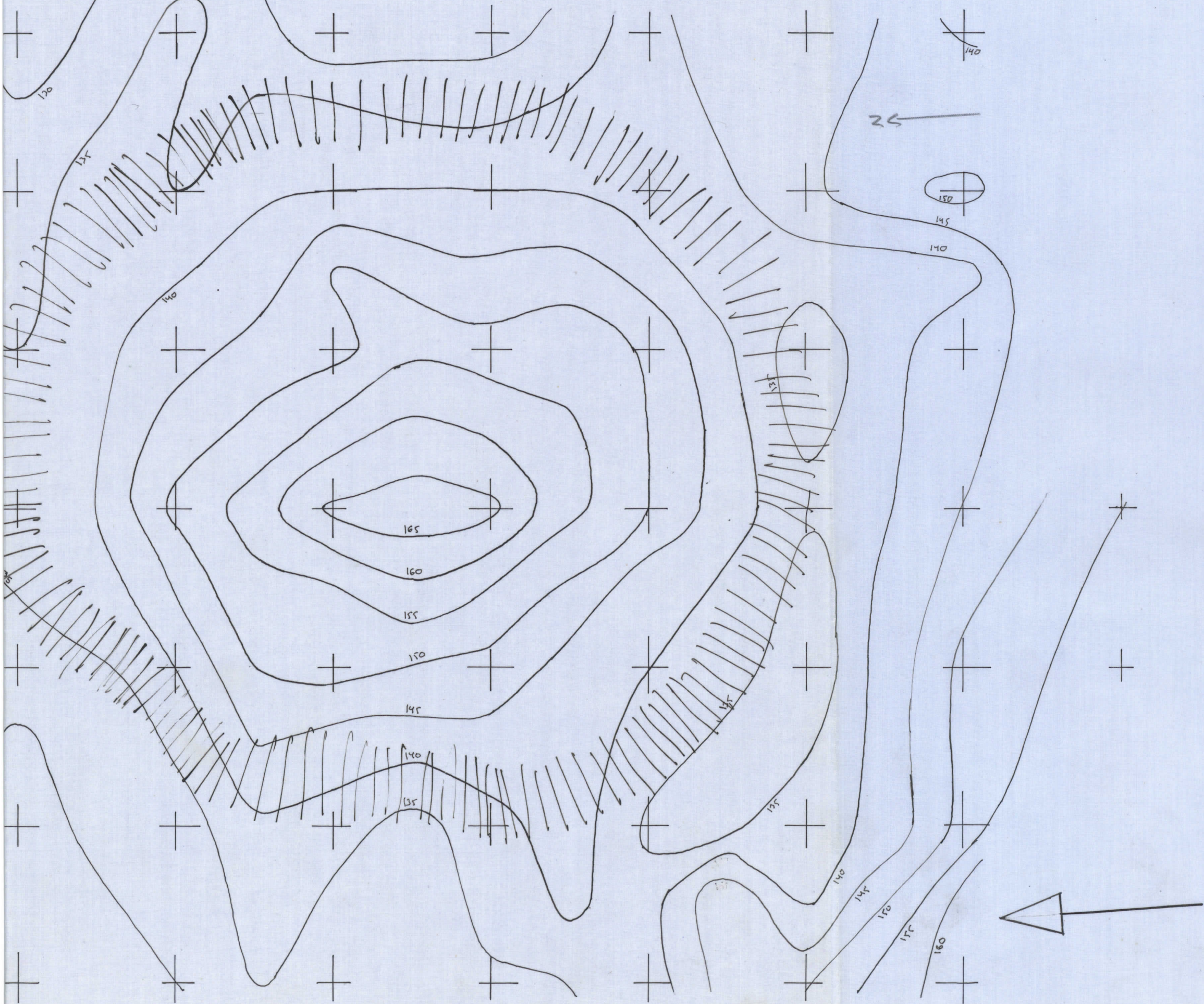
13

14

15

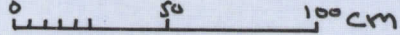
16

17

SODANKYLÄ, Mutenia

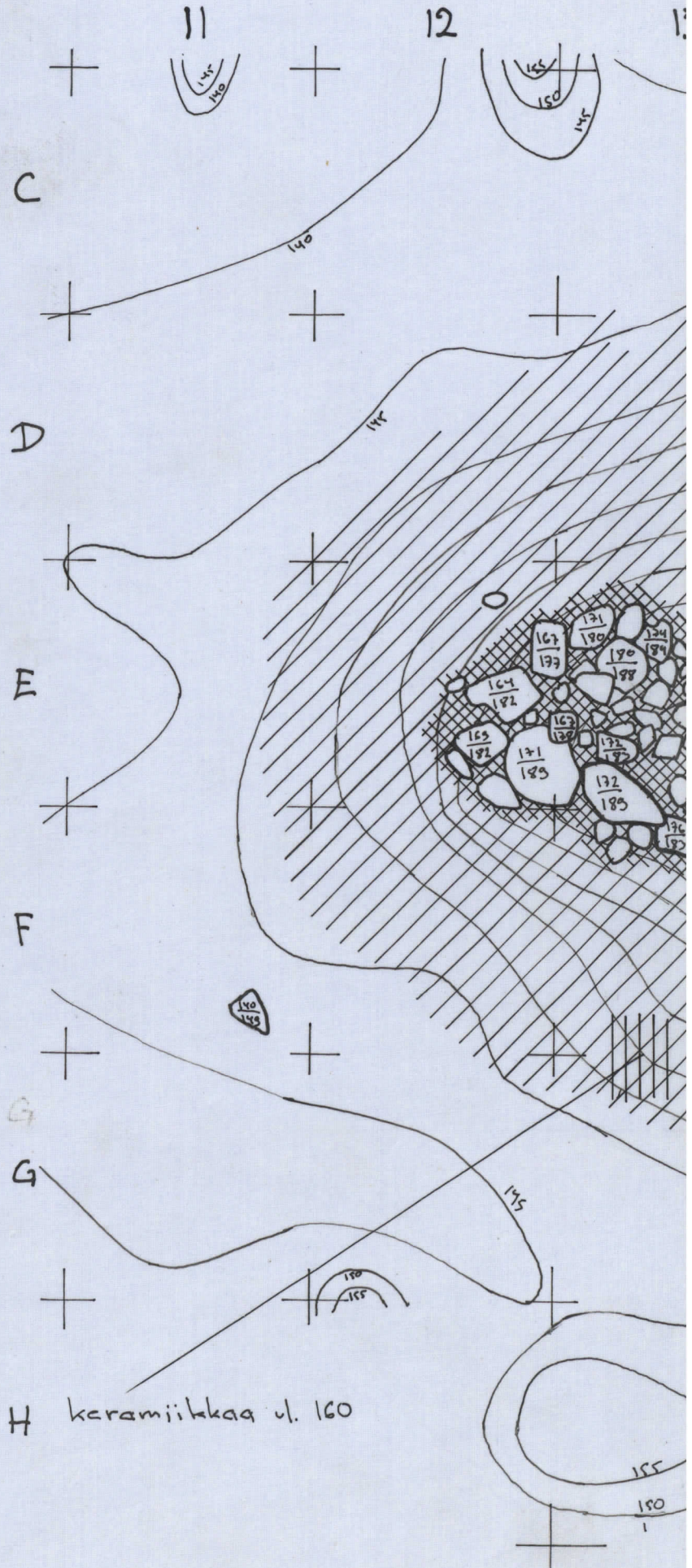
JUIKENTTA

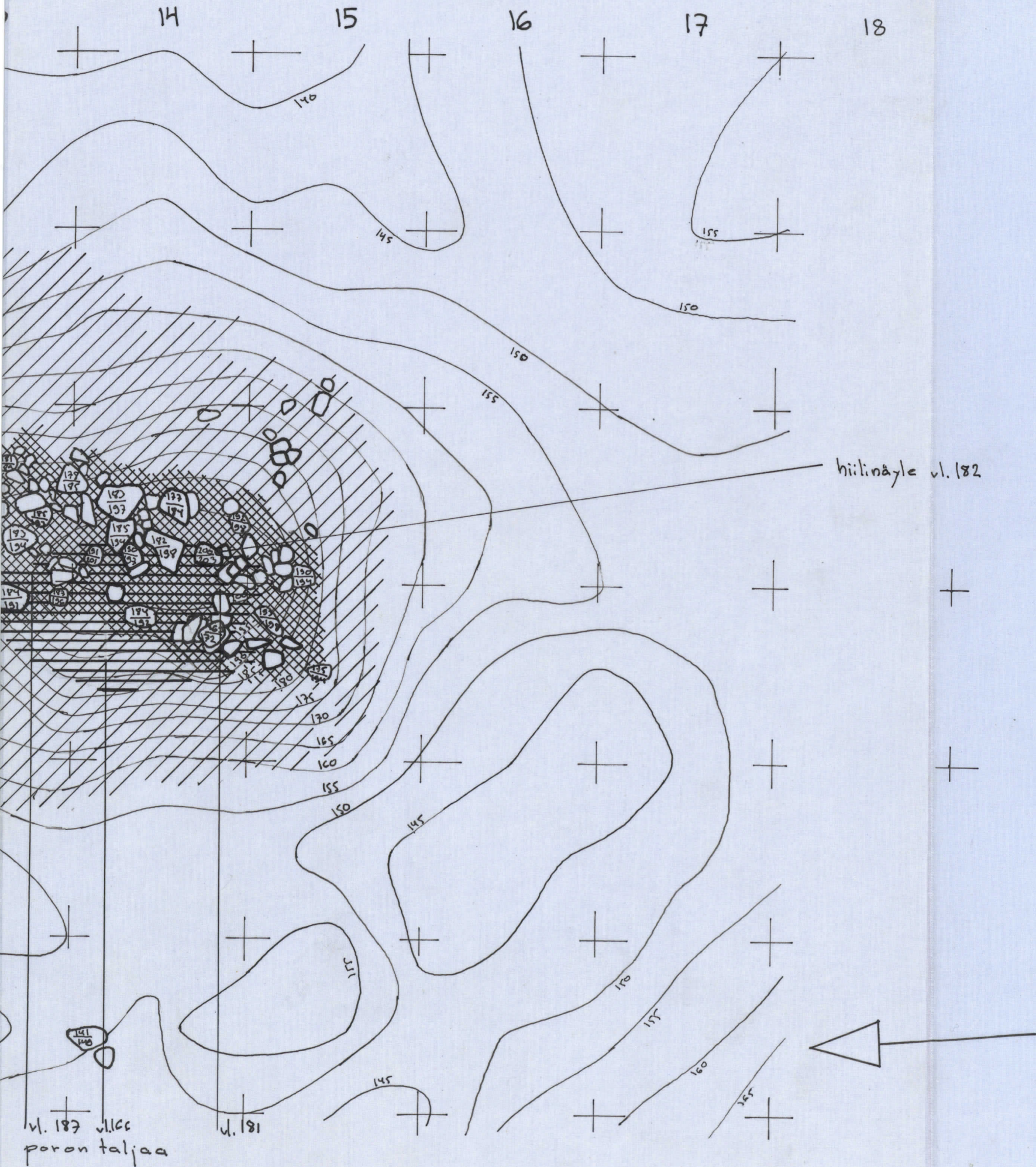
kota 2 kaivaustaso I
1:25 100 cm

kp = kanto = vl. 126

C. Carpelan 1962

LIITE 3

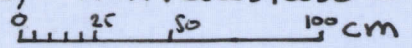

SODANKYLÄ, Mutenia

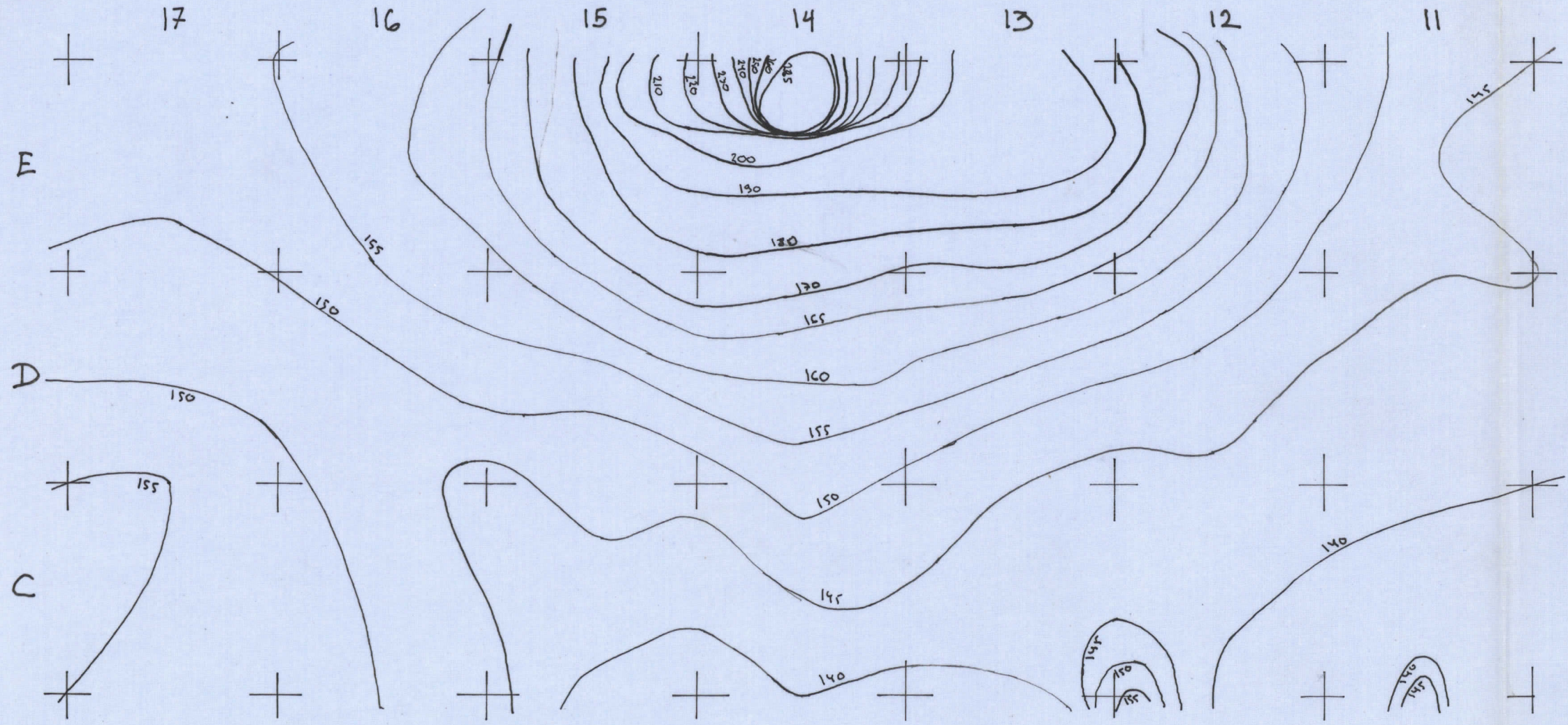
LIITE 4

JUIKENTTÄ

kota 2, kaivaustaso 2
1:25

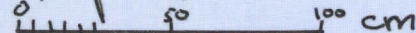
L. Caupelan 1962

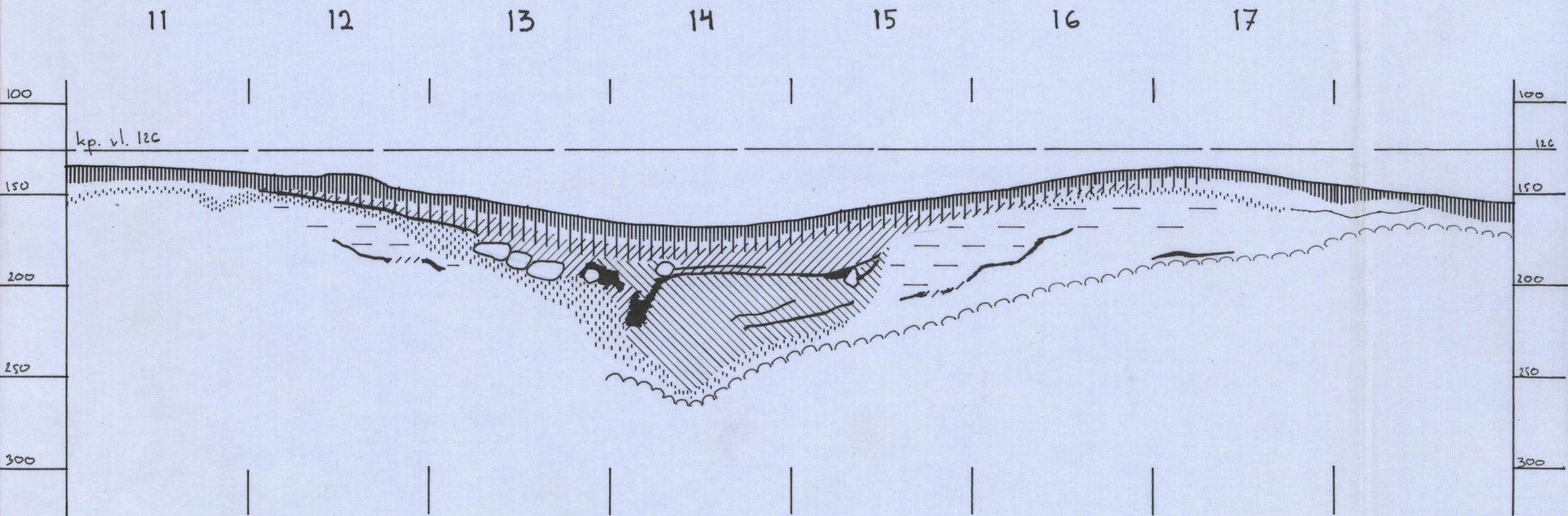
SODANKYLÄ, Mutenia

LIITE 5

^{kota 2}
JUIKENTTA

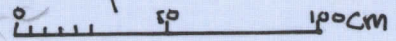
kota 2, profiili (ruuturivin F itäseinämä)
1:25 cm

C. Laupelan 1962

SODANKYLÄ, Mutenia

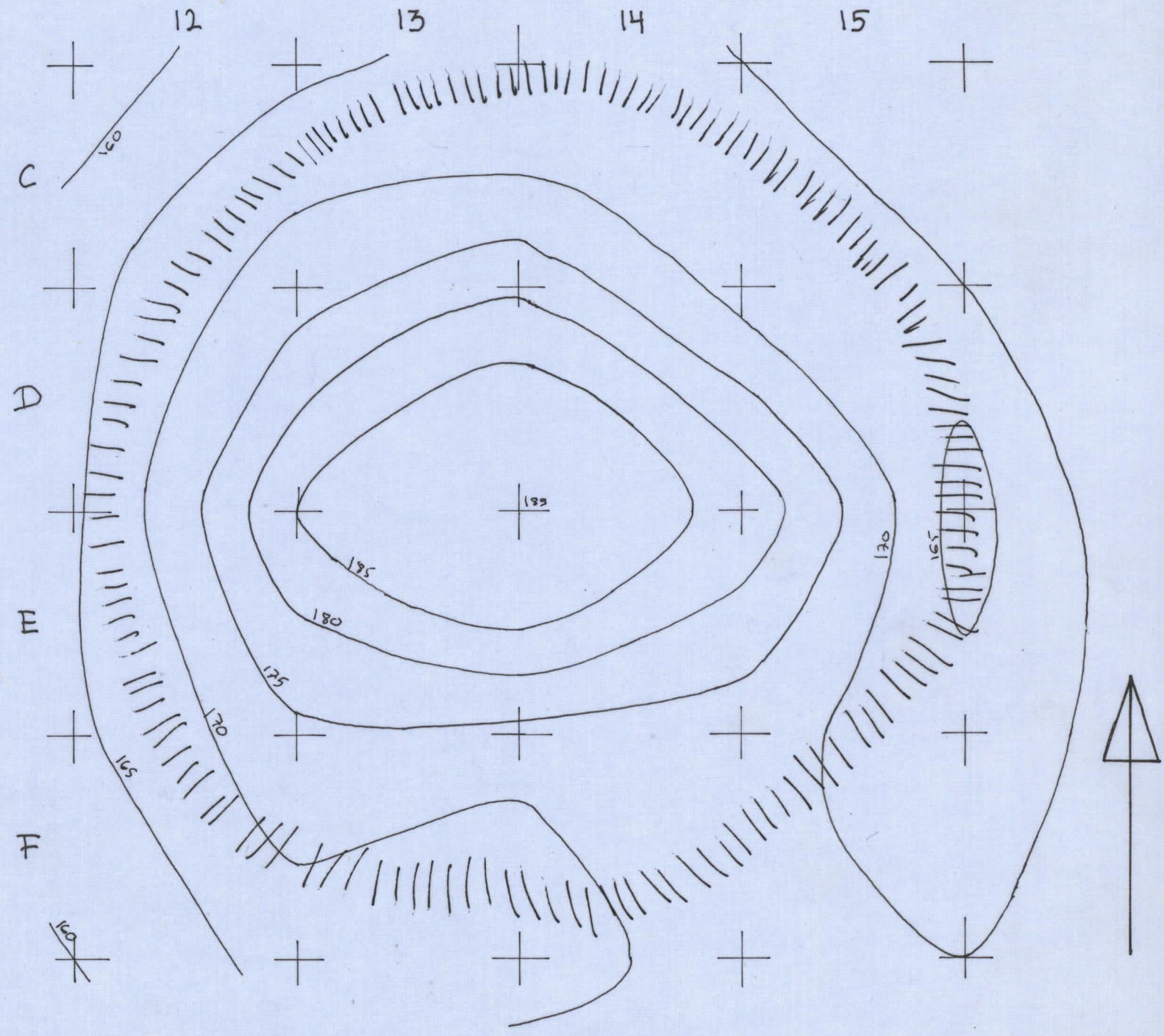
JUIKENTTÄ

kota 3, pintakartha
1:25

kp = kivi = ul. 126

C. Caupela 1962

LIITE 6

SODANKYLÄ, Mutenia

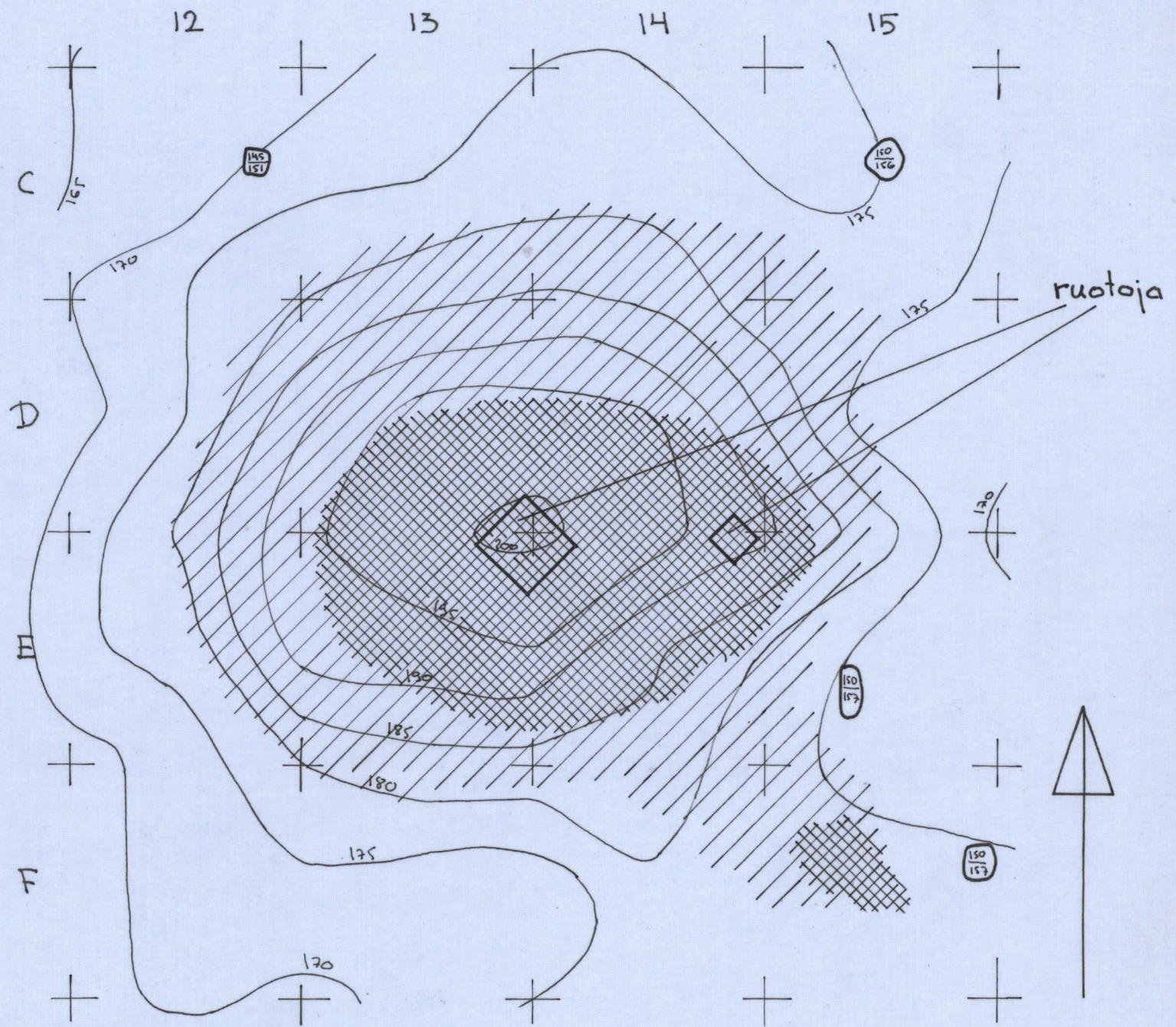
JUIKENTÄ

kota 3, koivaustaso 1
1:25 0 50 100 cm

kp = vl. 126

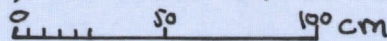
C. Carpelan 1962

LIITE 7

SODANKYLÄ, Mutenia

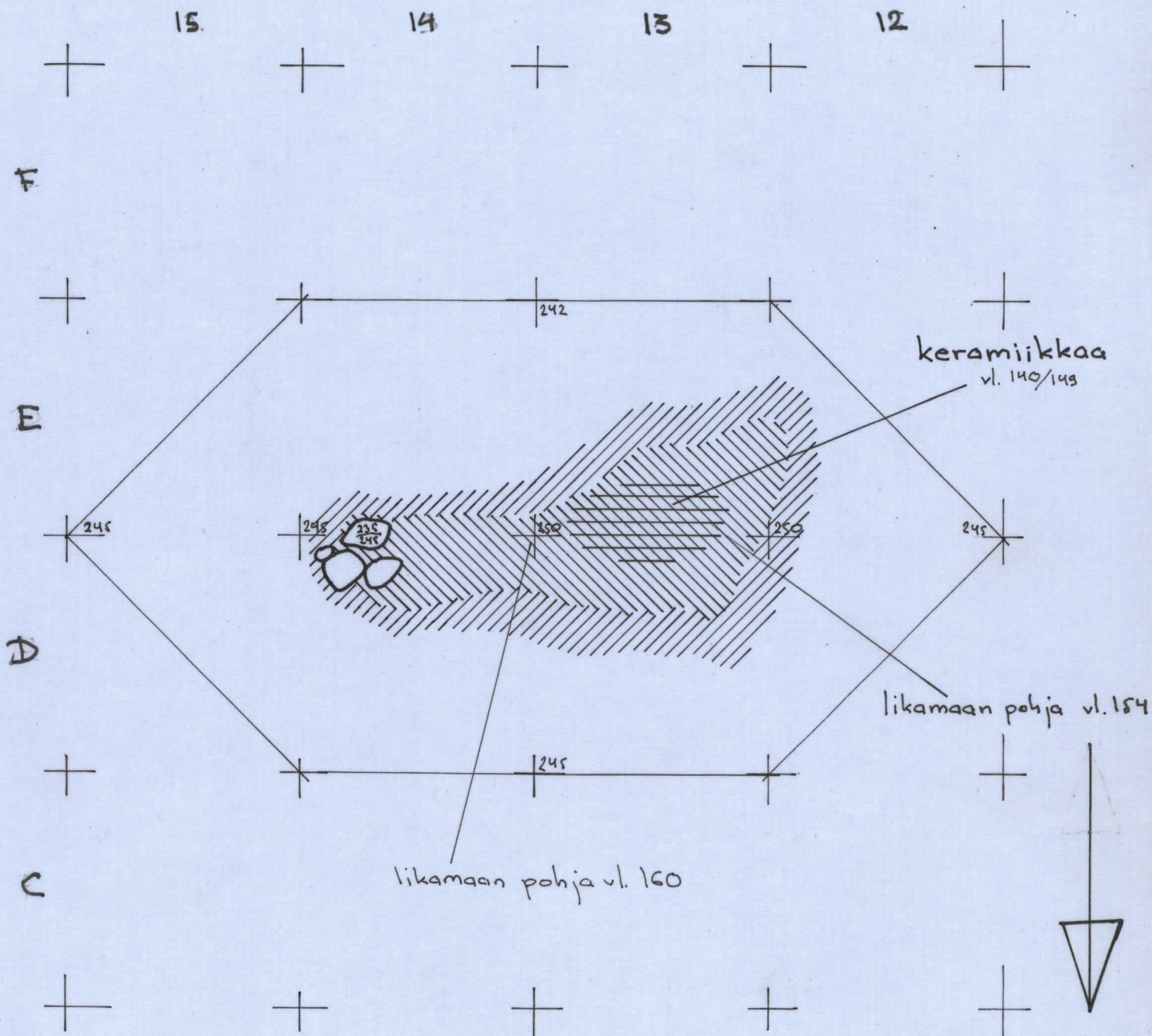
JUIKENTTÄ

kota 3, kaivaustaso 2
1:25 190 cm

kp = vl. 126

C. Cayelan 1962

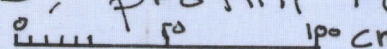
LIITE 8

SODANKYLÄ, Mutenia

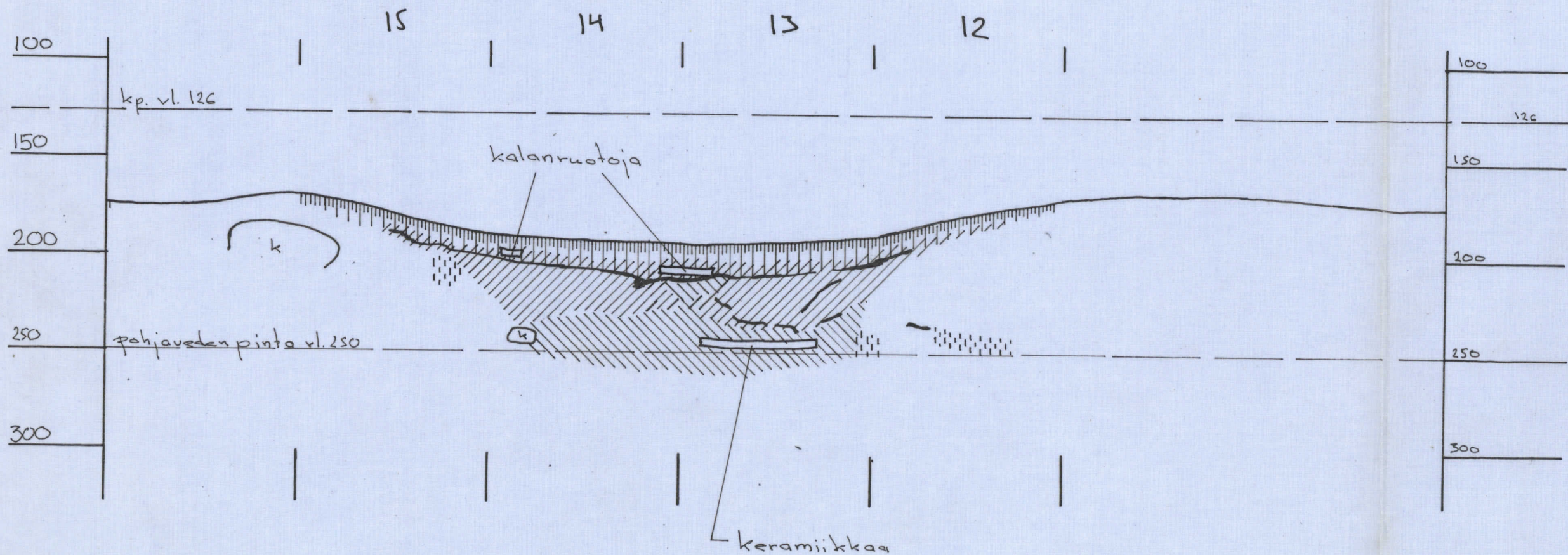
LIITE 9

JUIKENTTA

kota 3, profiili 1 (ruuturivin Detalöseinämä)
1:25

kp. vl. 126

C. Caupela 1962

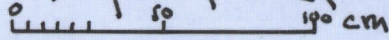

SODANKYLÄ, Mutenia

LIITE 10

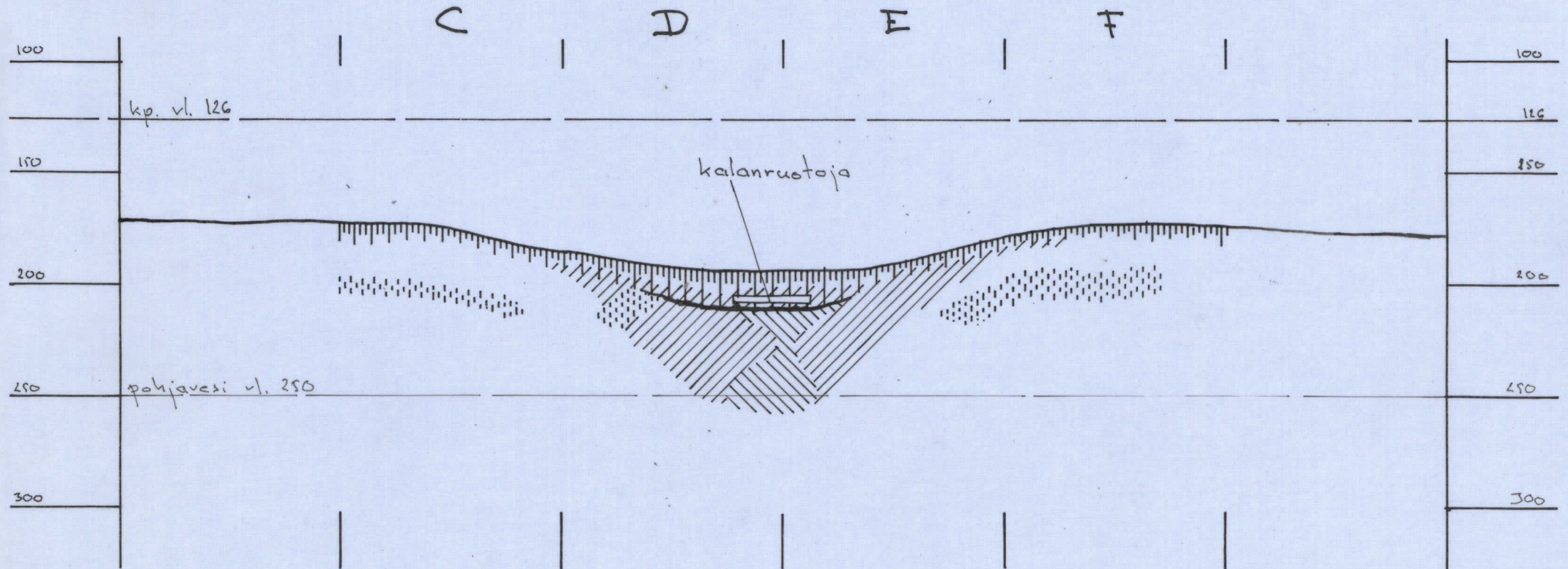
JUIKENTTÄ

kota 3, profiili 2 (rauturiivin 13 itäseinämä)

1:25

kp. vl. 126

C. Caupela 1962

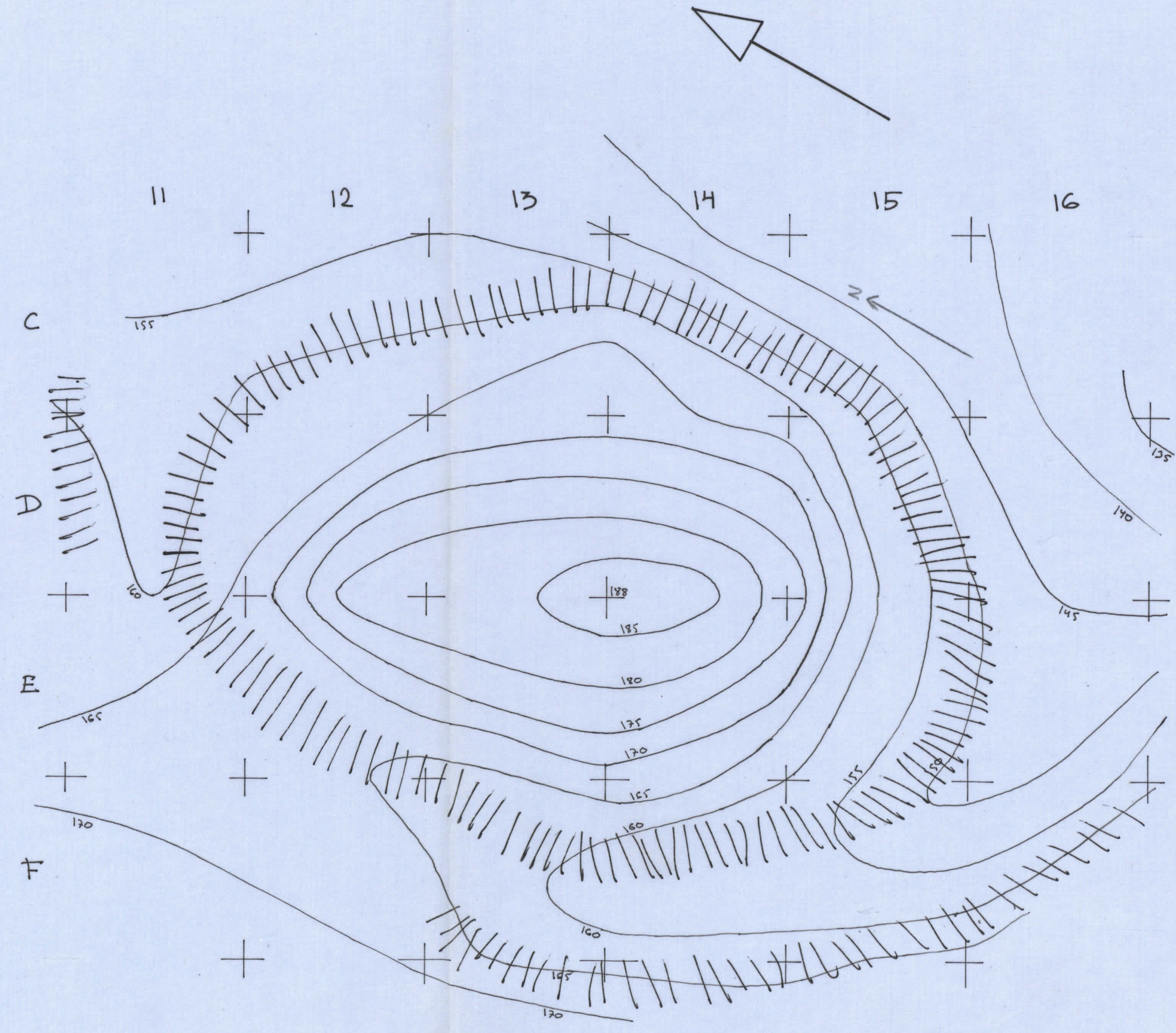
SODANKYLÄ, Mutenia
JUIKENTTA

kota 4, pintakartta
1:25

kg. = vl. 126

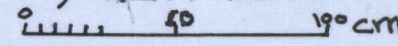
C. Cayola 1962

LIITE 11

SODANKYLÄ, Mutenia

JUIKENTTA 4

kota 4, kaivaustaso I
1:25 190 cm

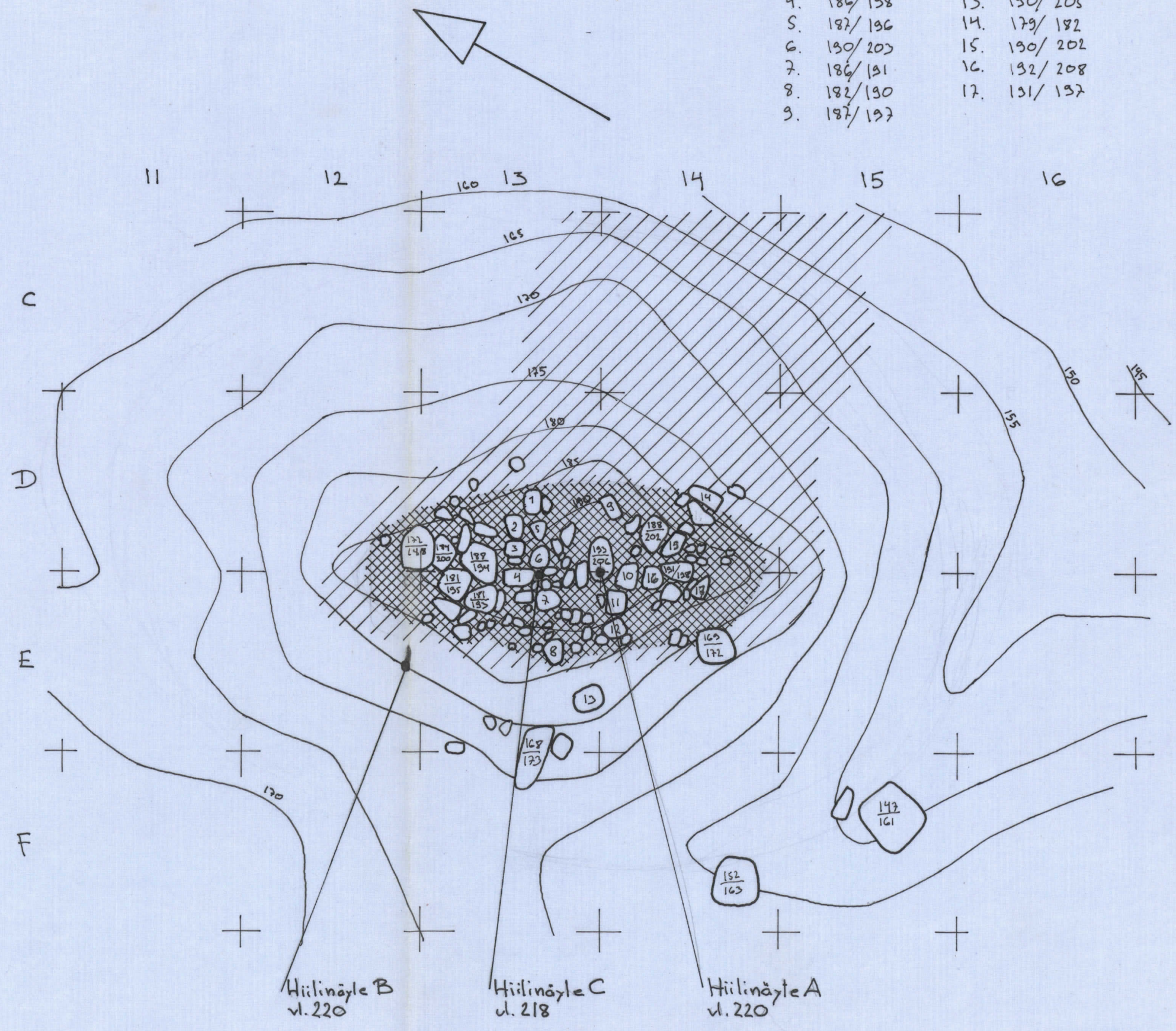
rp. = ul. 126

C. Carpelan 1962

LIITE 12

Liesikivien vaakituslukuja:

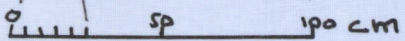
1.	184/194	10.	194/201
2.	185/198	11.	188/198
3.	189/198	12.	186/196
4.	186/198	13.	190/205
5.	187/196	14.	179/182
6.	190/203	15.	190/202
7.	186/191	16.	192/208
8.	182/190	17.	191/197
9.	187/197		

SODANKYLÄ, Mutenis

LIITE 13

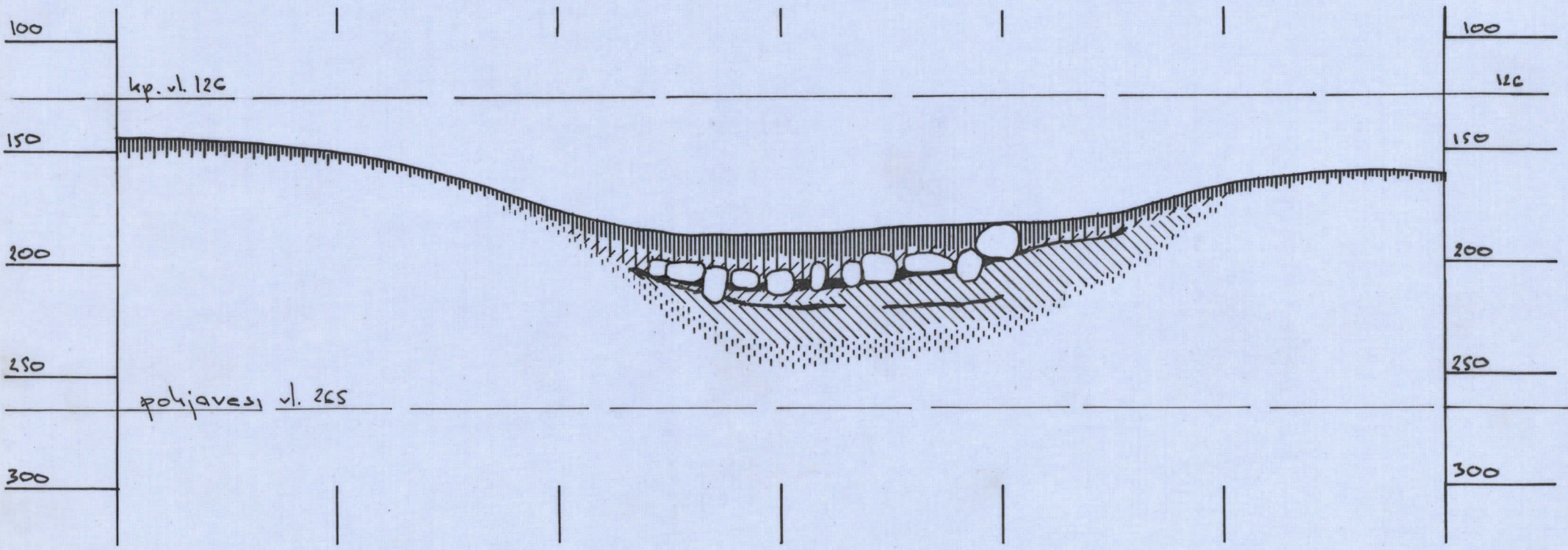
JUIKENTTA

kota 4, prottiili I (ruudurivin D lounaisseinämä)
1:25 100 cm

kp. = vl. 126

C. Caupela 1962

16 15 14 13 12 11

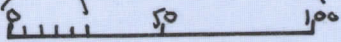

SODANKYLÄ, Mutenia

LIITE 14

JUIKENTTA

kota 4, profiili 2 (ruuturivin 13 kaakkoisseinä)

1:25

kp. = ul. 126

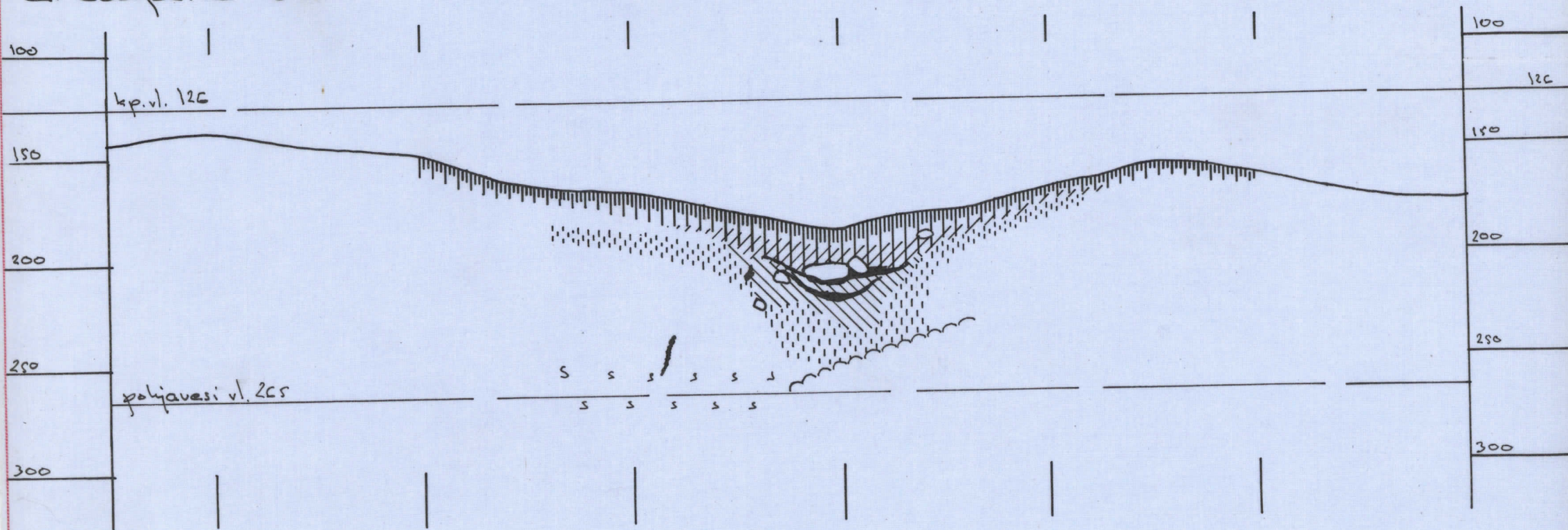
C. Carpelan 1962

C

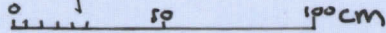
D

E

F

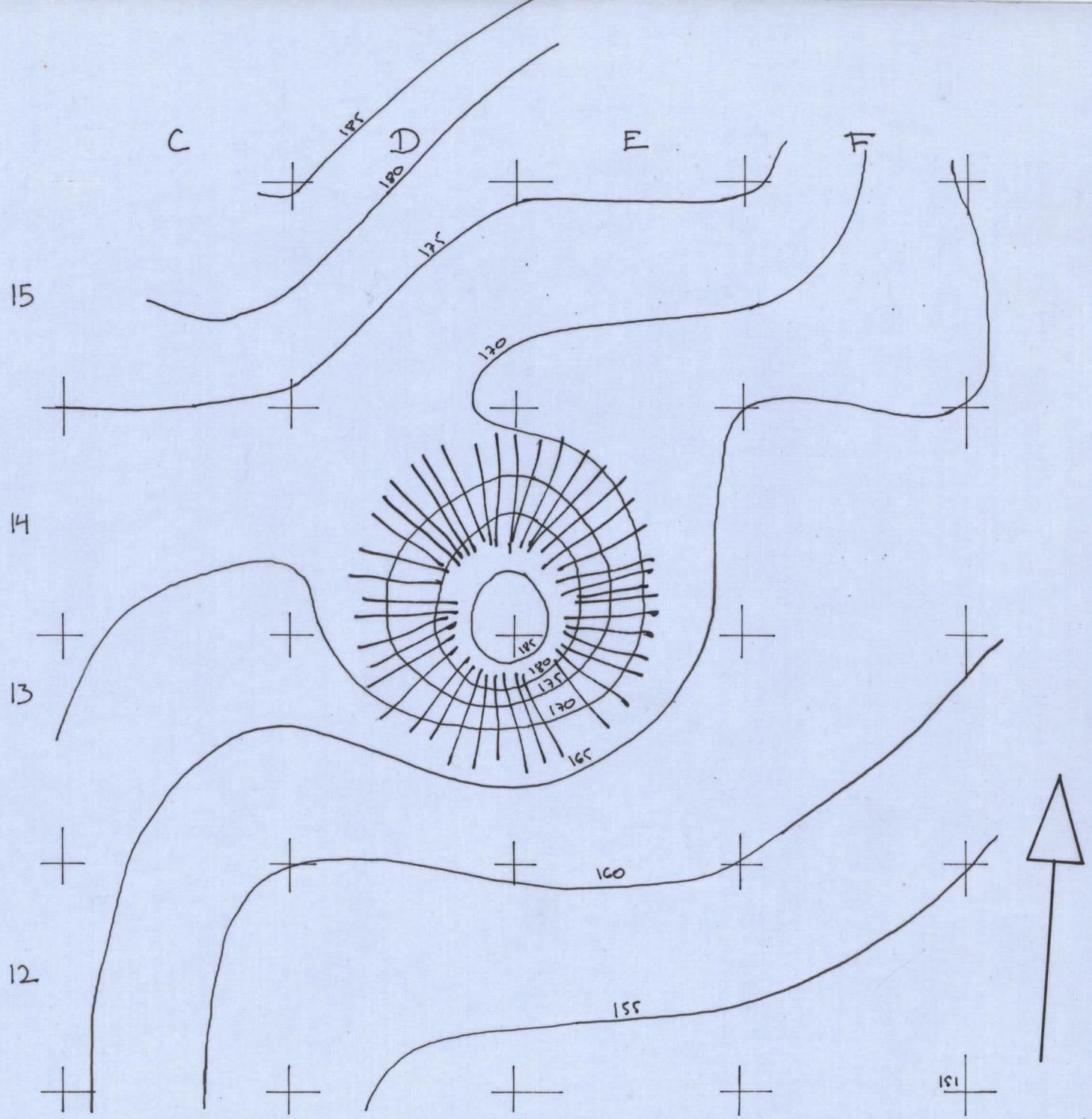
SODANKYLÄ, Mutenia
JUIKENTTÄ

Kota 5, pintakartta
1:25

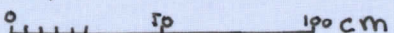
kp. = ul. 126

C. Cayelan 1962

LIITE 15

SODANKYLÄ, Mutenia
JUIKENTTA

kota 5, kaivaustaso
 1:25 190 cm

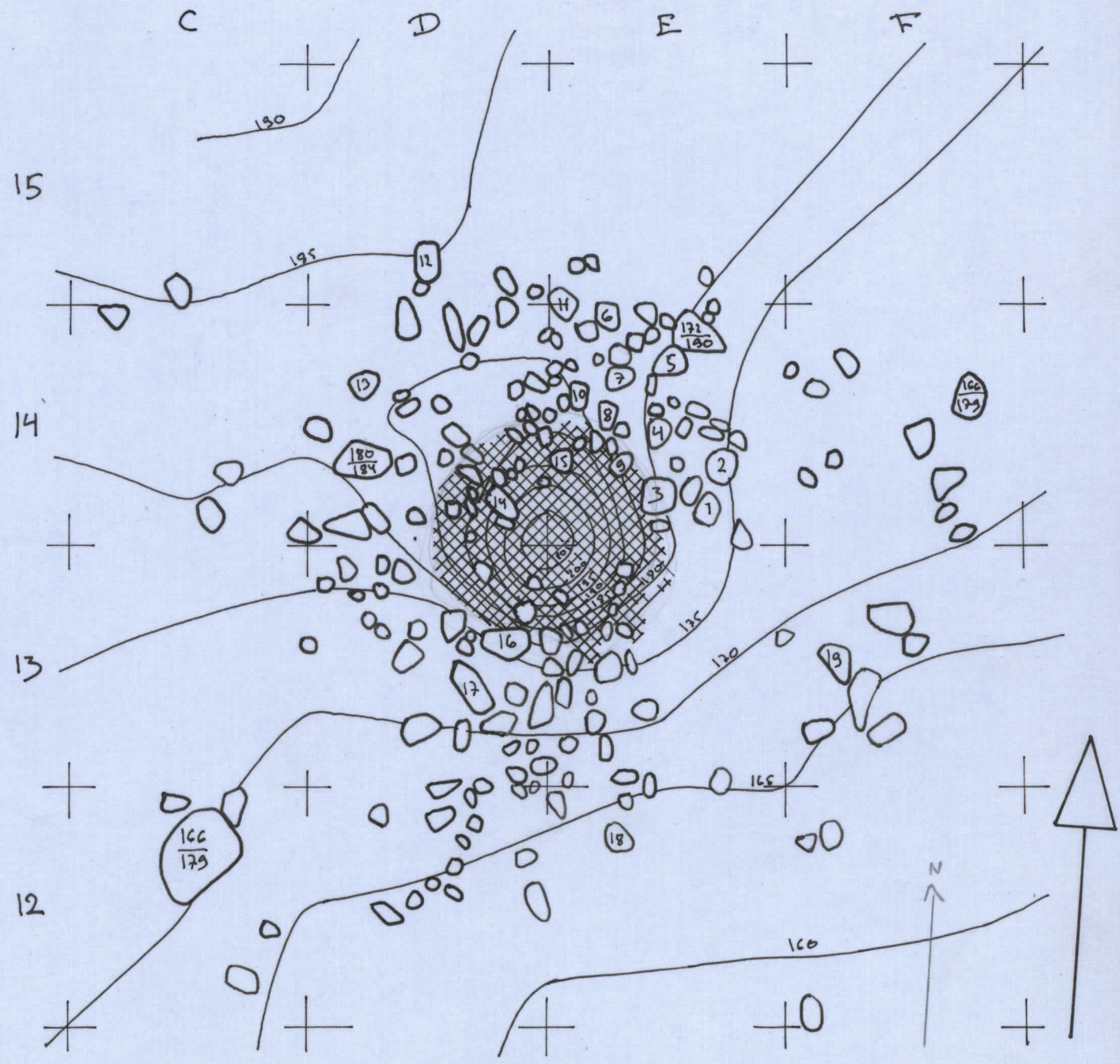
kp. ul. 125

C. Caupela 1962

LIITE 16

kivien
 vaakitus-
 lukuja:

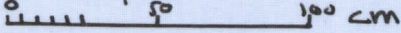
1. 166/176
2. 167/176
3. 177/187
4. 176/182
5. 173/178
6. 172/190
7. 180/188
8. 179/183
9. 184/189
10. 183/188
11. 189/186
12. 182/189
12. 181/185
14. 195/204
15. 195/205
16. 168/178
17. 167/173
18. 161/175
19. 161/174

SODANKYLÄ, Mutenia

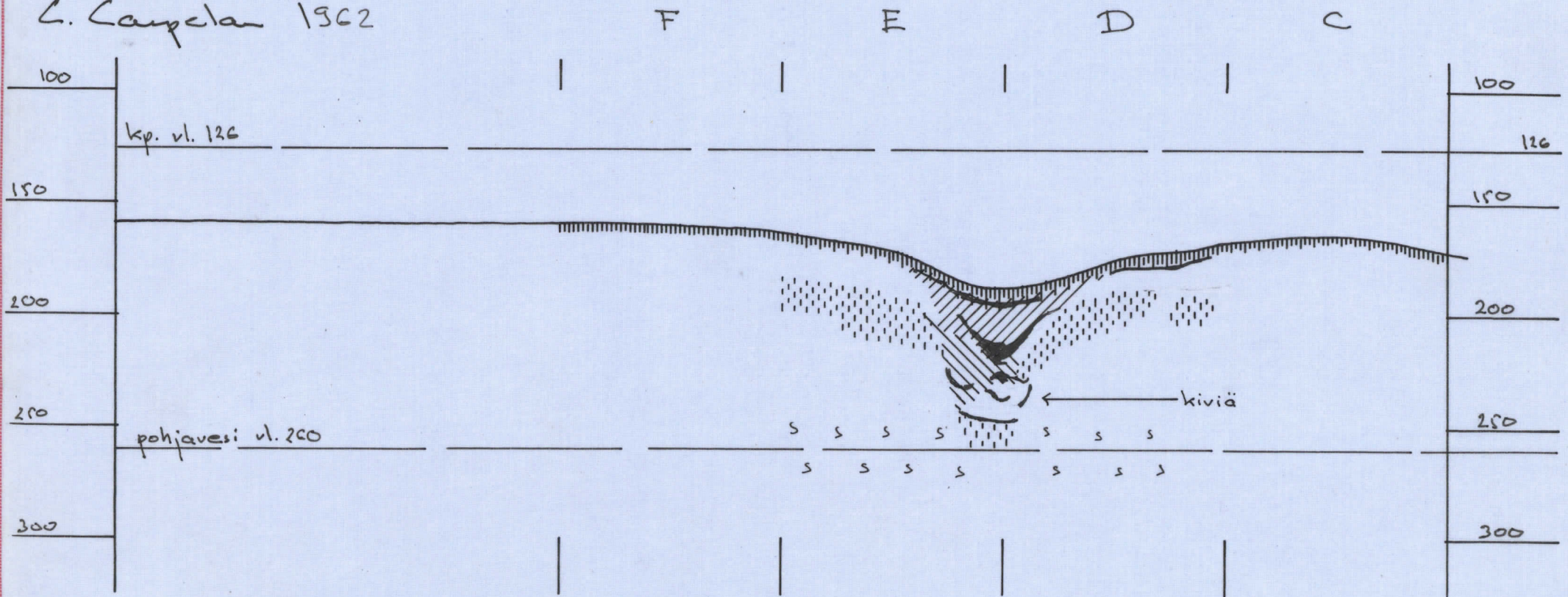
LIITE 17

JUIKENTTÄ

kota 5, profiili (ruuturivin 14 eteläseinämi)
1:25

kp. = ul. 126

L. Caupelan 1962

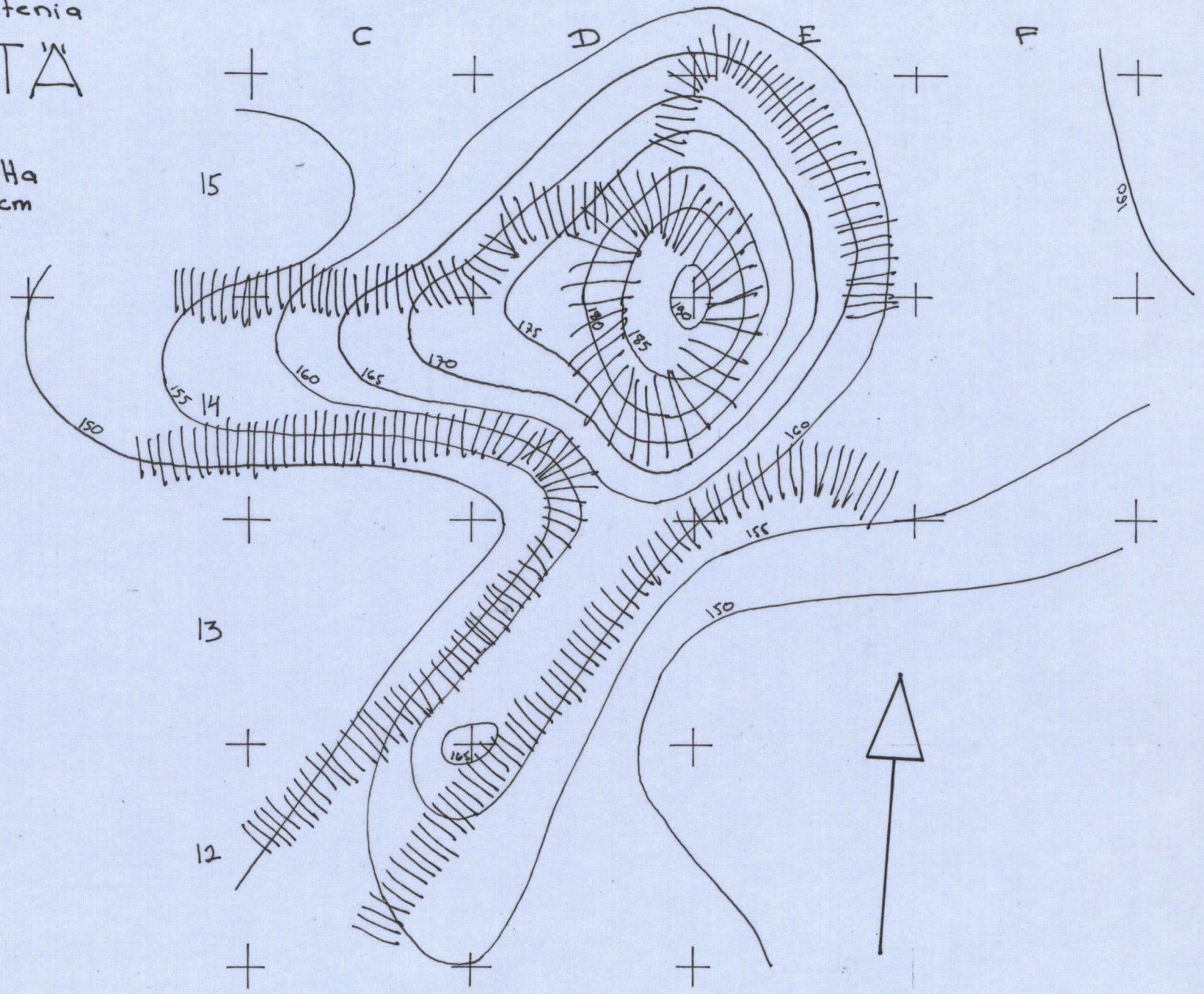
SODANKYLÄ, Mutenia
JUIKENTTÄ

kota 6, pintakartha
1:25 0 50 100 cm

kp. = v. 126

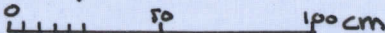
C. Caupela 1902

LIITE 18

SODANKYLÄ, Mutenia

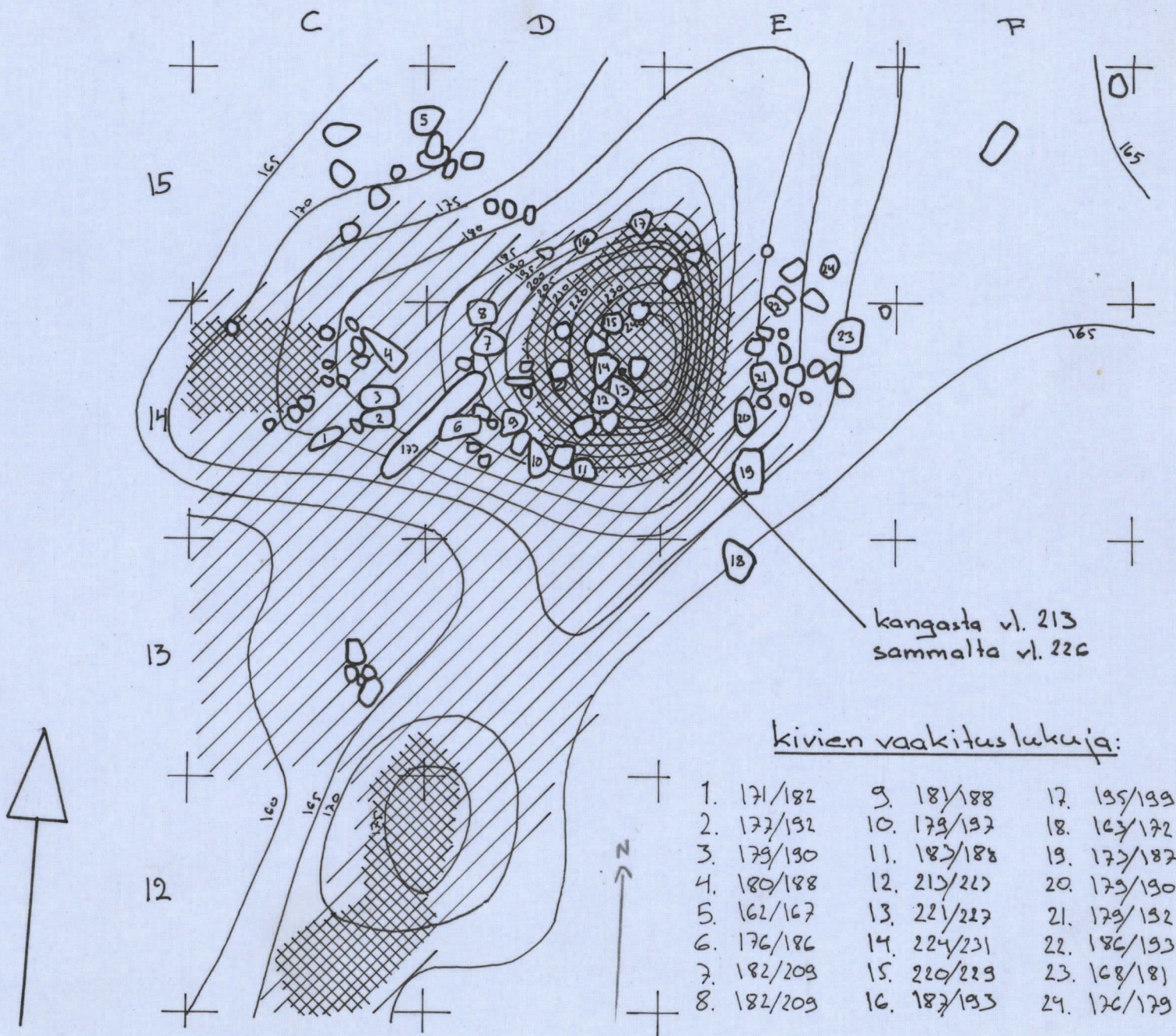
JUIKENTTÄ

kota G, kaivaustaso
1:25 100cm

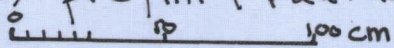
kp. = vl. 126

C. Caupelan 1962

LIITE 19

JUUKENTTA

kota G, profiili (ruutarivin D itäseinämä)
1:25

kp. vl. 126

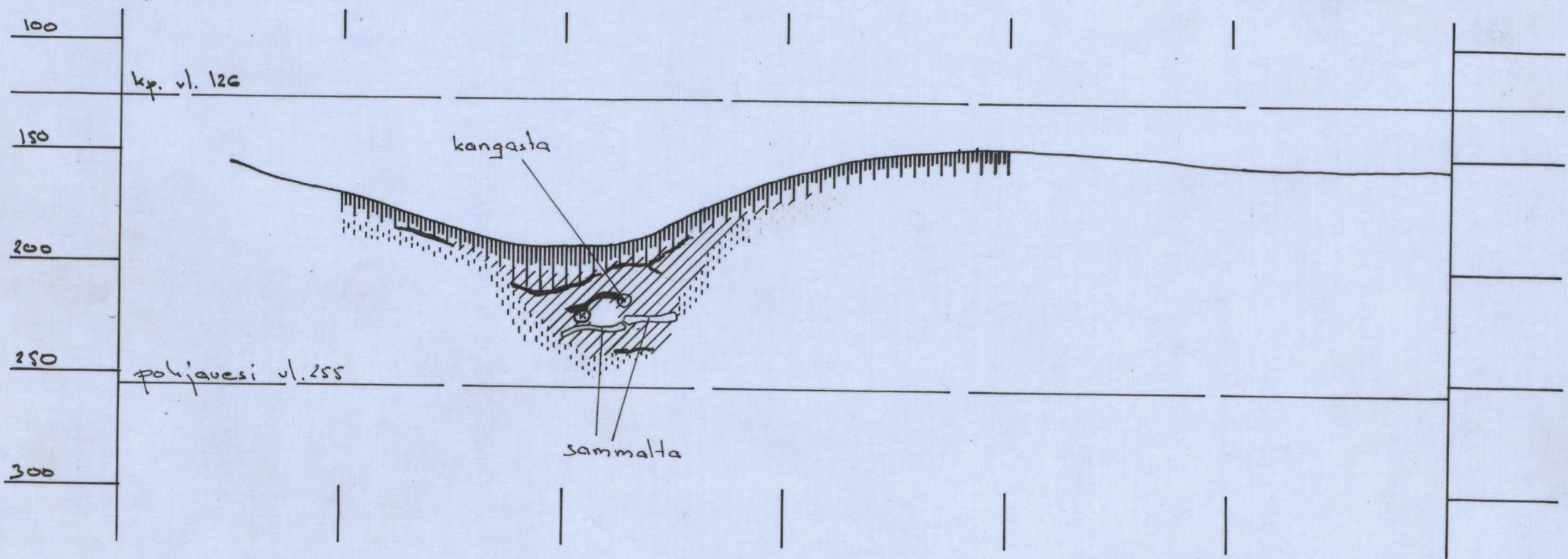
C. Caupela 1962

15

14

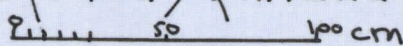
13

12

SODANKYLÄ, Mutenia

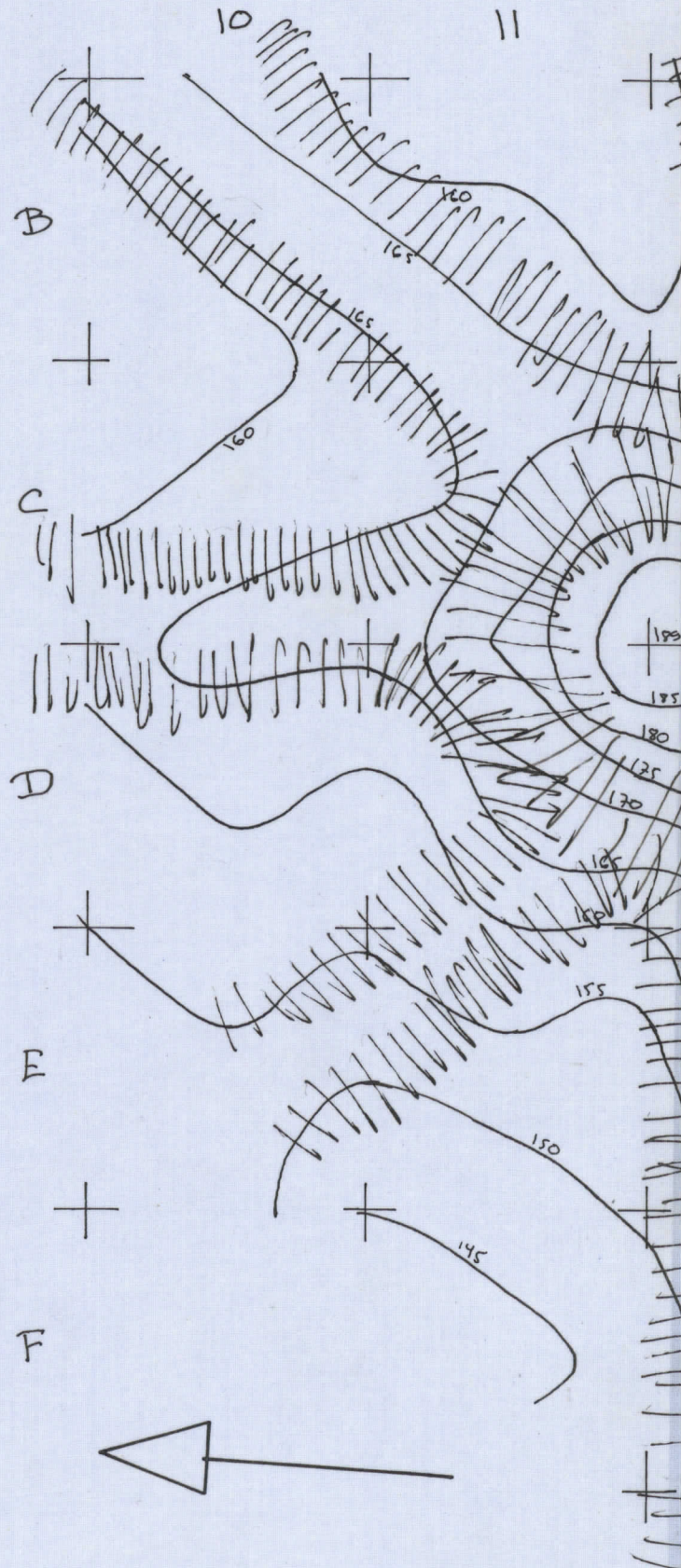
JUIKENTTÄ

kodot 10 ja 10a, pintakartta
1:25 100 cm

kp. = ul. 126

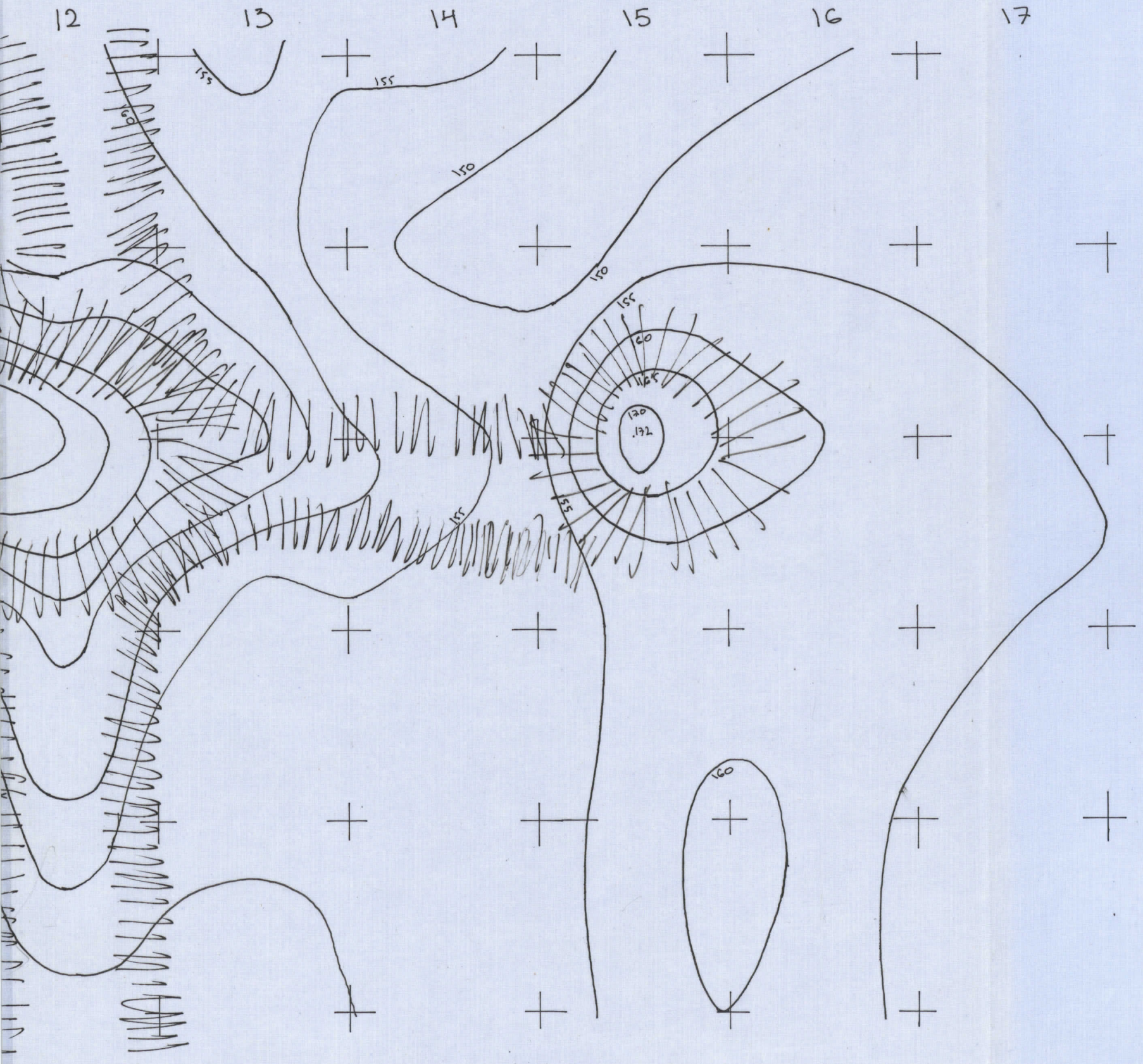
C. Caupela 1962

LIITE 21

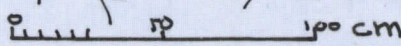

10

kota 10a

SODANKYLÄ, Mutenia JUIKENTTÄ

kodet 10 ja 10a, kaivaustaso
1:25

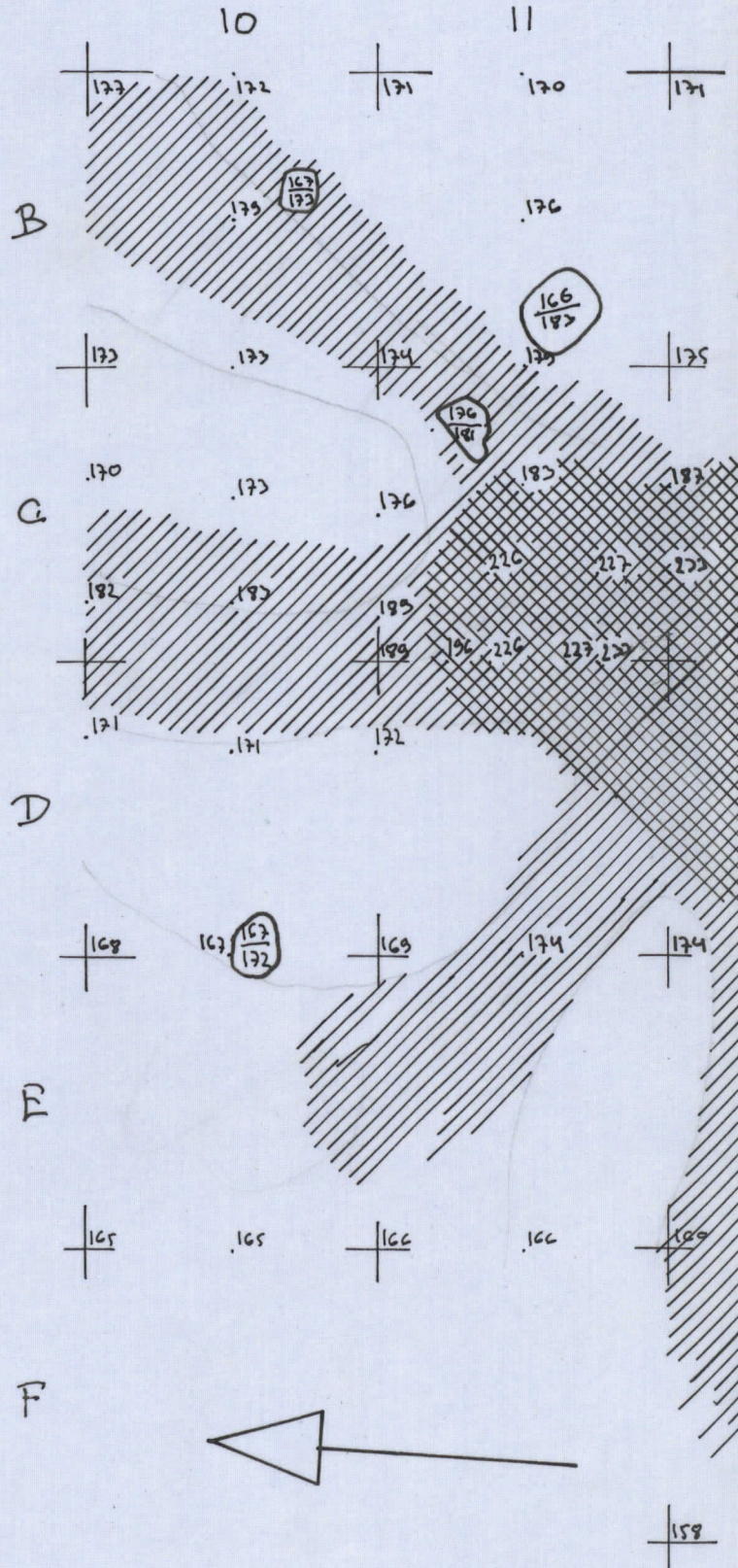
kp. = ul. 126

C. Caupela 1962

LIITE 22

Liesikivien
vaakitusluvut:

1. 167/172
2. 168/180
3. 168/173
4. 176/180
5. 171/194
6. 182/185
7. 176/183
8. 175/182
9. 185/197
10. 185/195
11. 200/205
12. 200/204
13. 181/186
14. 193/202
15. 195/201
16. 181/190
17. 167/171
18. 167/176

12

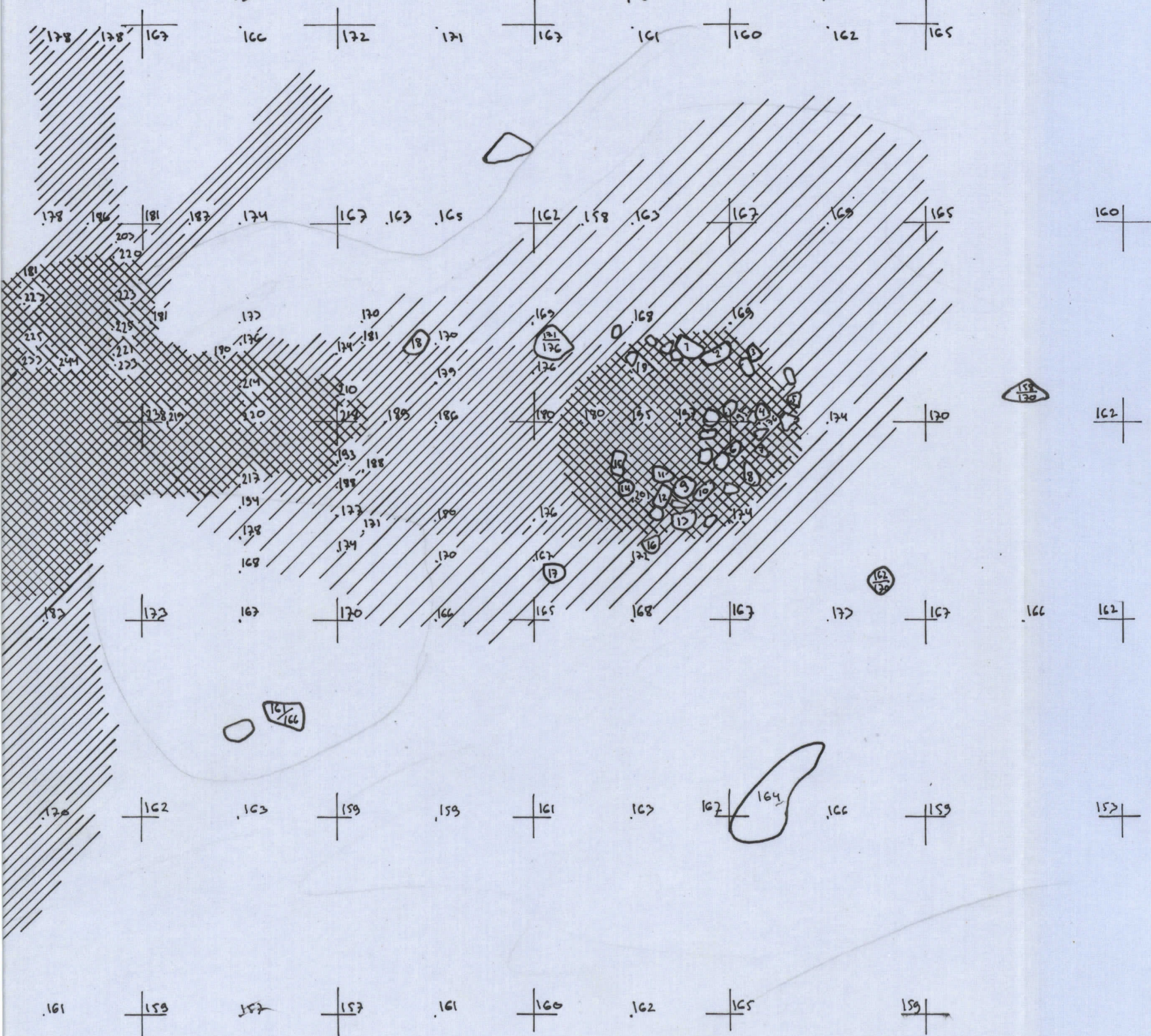
13

14

15

16

17

SODANKYLÄ, Mutenia

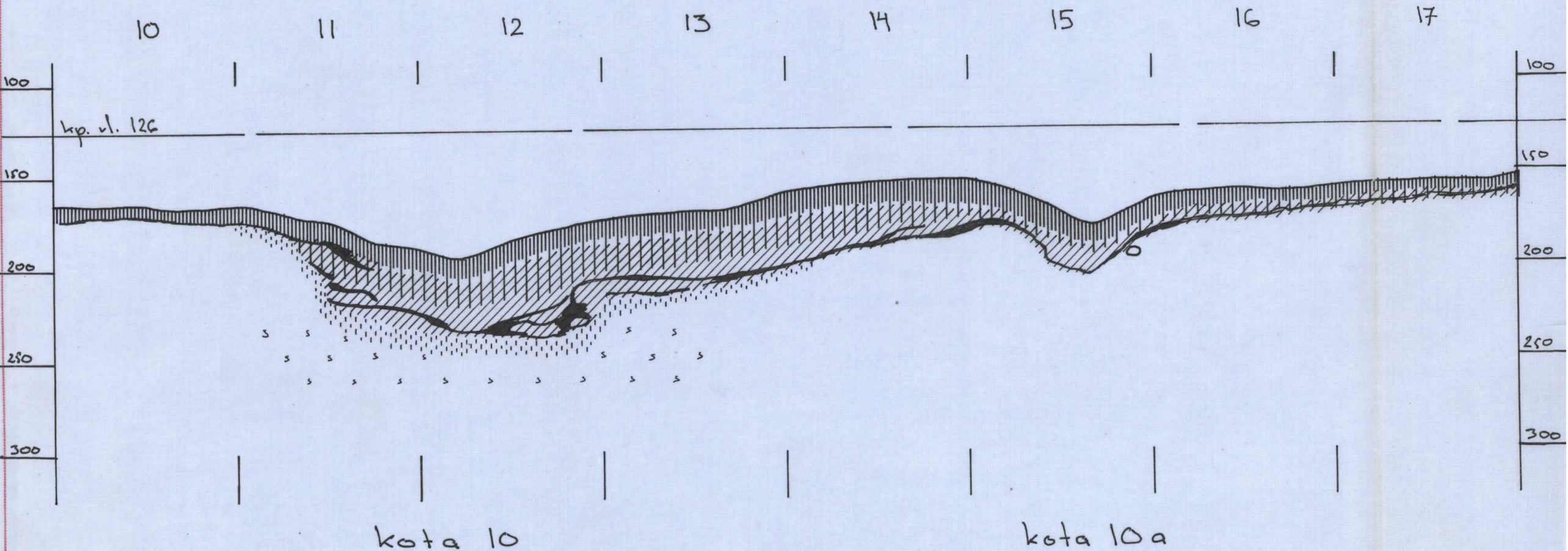
LIITE 23

JUIKENTTÄ

kodot 10 ja 10a, profiili (ruuturiivin Ditäseinämä)
1:25

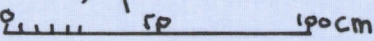
kp. ul. 126

L. Caupela 1962

SODANKYLÄ, Mutenia

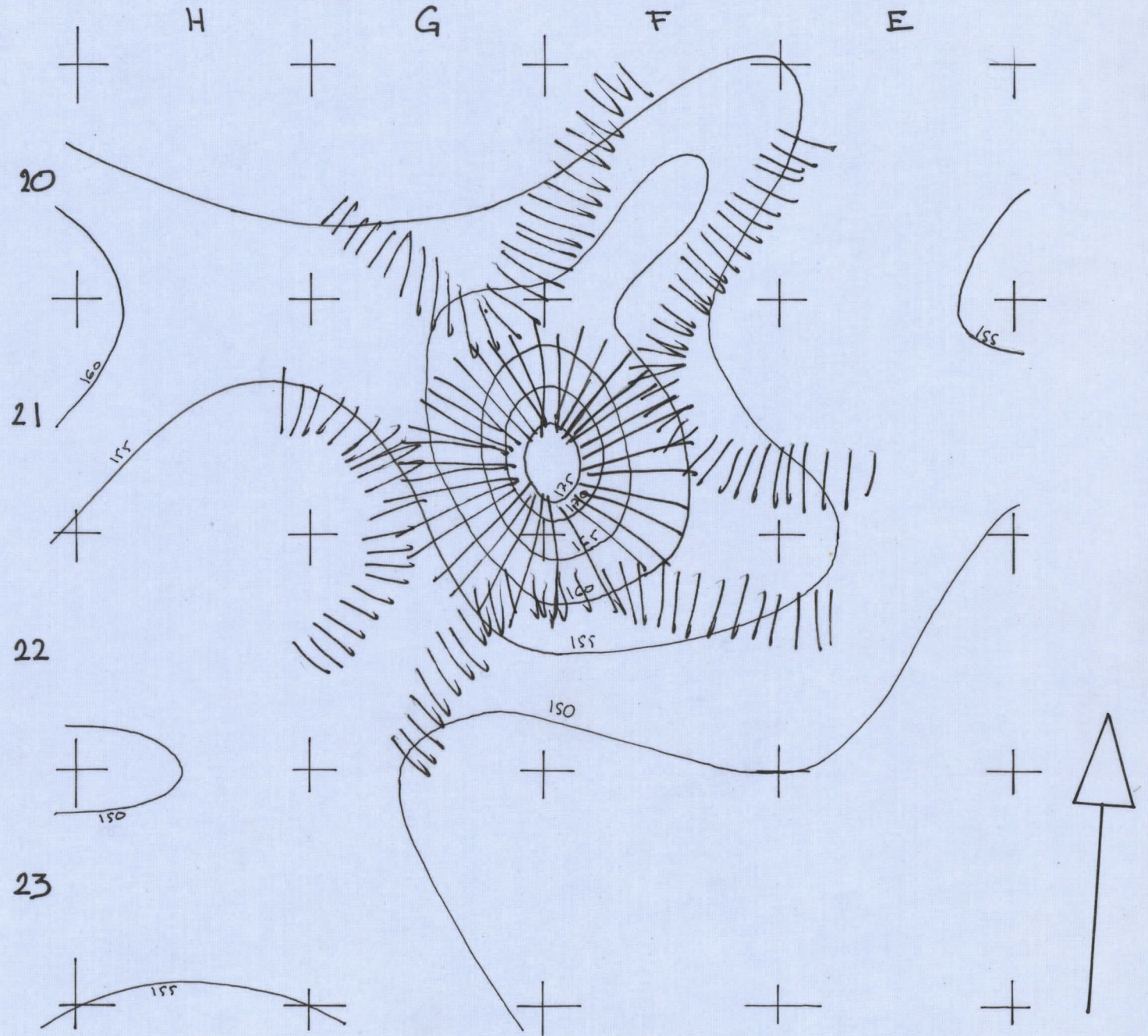
JUUKENTTÄ

kota II, pintakartta
1:25 100cm

kp. = ul. 126

C. Caupola 1962

LIITE 24

SODANKYLÄ, Mutenia
 JUIKENTTÄ

kota II, kaivaustaso
 1:25 100cm

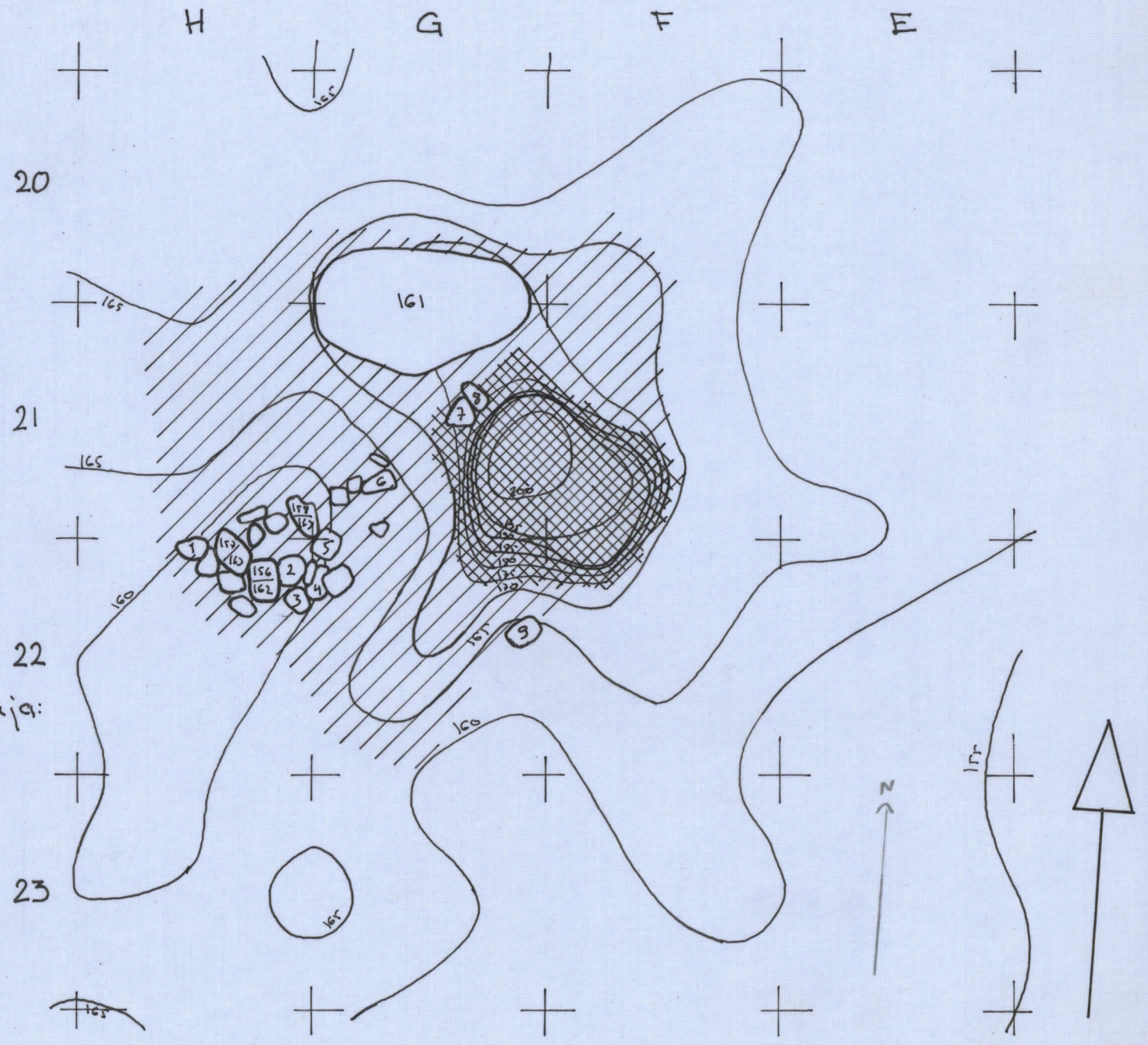
kp. = ul. 126

C. Carpelan 1962

LIITE 25

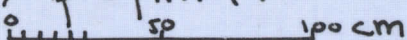
Liesi-
 kivien
 vaakituslukuja:

- 1. 156/161
- 2. 154/161
- 3. 160/163
- 4. 160/166
- 5. 157/162
- 6. 158/163
- 7. 170/184
- 8. 171/181
- 9. 159/170

SODANKYLÄ, Mutenia

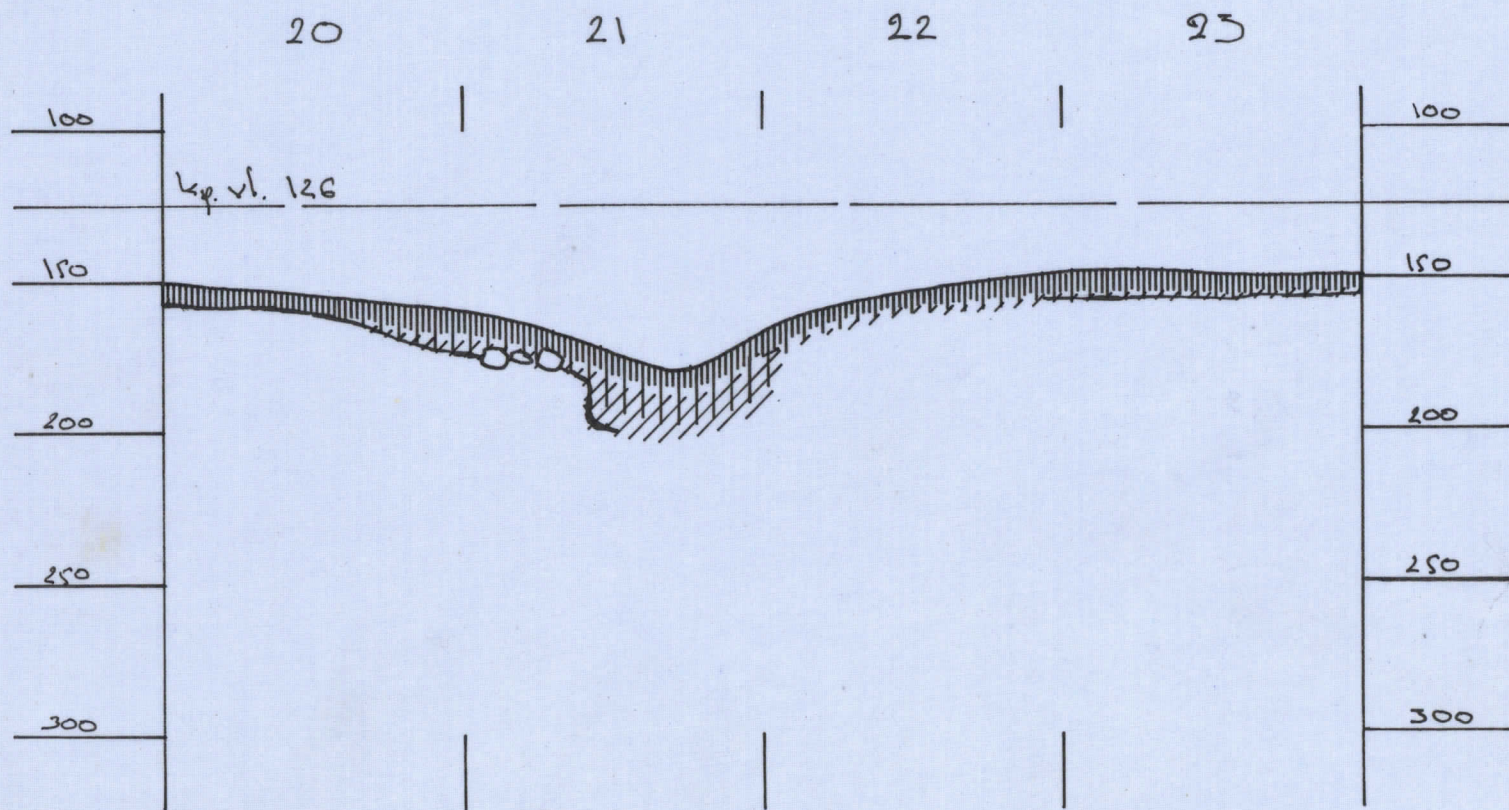
JUIKENTTA

Kota II, profiili (ruuturivin G it=seinämä)
1:25

Kp. = vl. 126

L. Caupela 1962

LIITE 26

JUIKENTTÄ

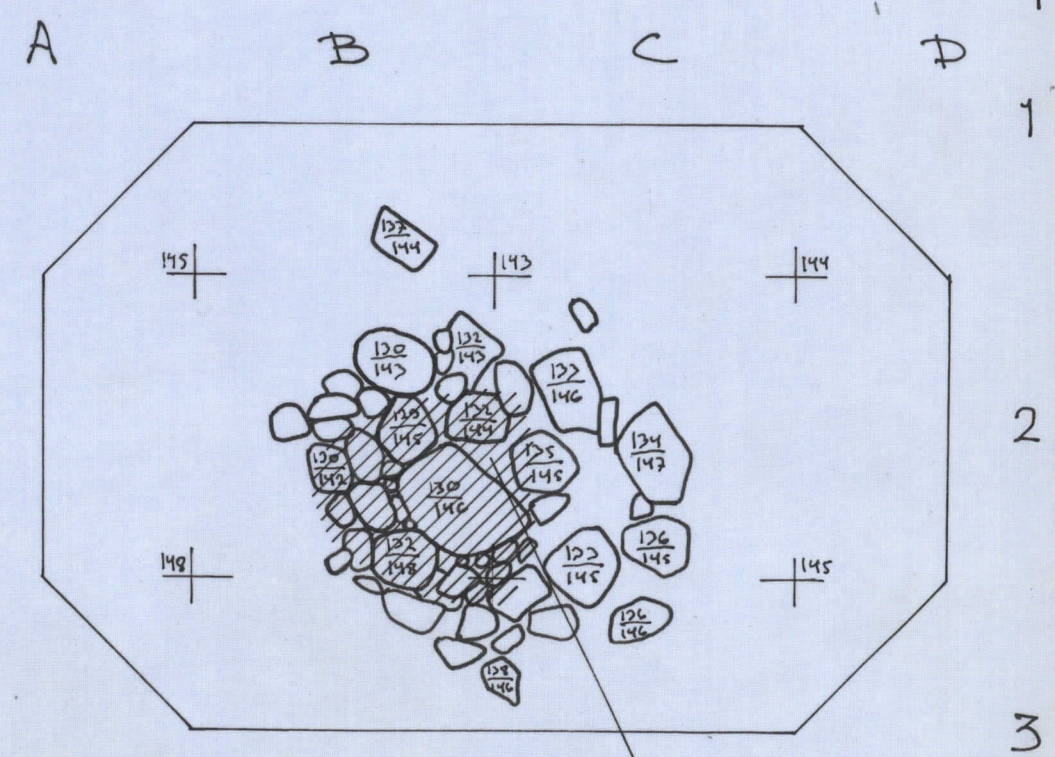
ulkoliesi, pintakartta ja kaivaustaso
 1:25 cm

kp.: ul. 126

C. Caupela 1962

	A	B	C	D			
1	.143	.142	.140				
	.140	$\frac{141}{ }$.138	$\frac{140}{ }$.141	$\frac{139}{ }$.138
2	.141	.139	.134	.132	.137	.135	.141
	.145	$\frac{140}{ }$.138	$\frac{137}{ }$.137	$\frac{140}{ }$.135
3	.141	.137	.140				

(1) pintakartta

(2) kaivaustaso

C	1	5	1	1	2	3	2
D	3		3	0	3		2
E	1		3	S			1
F	5	3	S	2	2	1	3
G	3	SP	2		L		
H				pr			1

Sodanlyki, (Materia
Juikentti
Liite 28

löytönsien tiheys-
kartta.

Huom! vain ylempi kulltunnus-
kerros

	11	12	13	14	15	16	17
C		1		L	L	L	
D			2	L	L	1	1
E			L	L	L	K	
F							

selitys:

numero osilla kvanttien luvut.

O = omlukki

T = pui

P = piki

R = rant-

|| = rantaväliket

pr = pinnilevy

L = lehto

K = kalannodot

T = telkili

◆ = keramiikka

≡ = talja

	11	12	13	14	15	16	17
C	4	4	2	10			1
D	3	4	13	8	12	2	
E	2	1	10	6	1		
F	3	1	3	3	1	1	

15	1	5	1	L
14	1		L	F
13	4	12	7	T
12	1	4	5	6
	C	D	E	F

15		1	1	5
14	1		T	
13				
12	L	1		

	10	11	12	13	14	15	16	17
B		1		1				
C			2					
D				5	3		1	
E	1	1		4	5	1		
F				4	1		1	

	20	21	22	23
E				
F				
G	16	11	2	
H	5	1		

Sodanlyki, Mäkelin
JUIKENTTA, kota 2
C. Caupela 1962

592:59

- ① Kota 2 ennen kairantoa; kairausleikkuu päätetty; kuva kaakosta

592: 63

592: 64

- ② Turve on poistettu kaivausalalta; keskellä turveynä alla näinäkää kivetty lieri; turveynä ~~oikealla~~ paremmalla puolella aloitella koverin kaivo; kuva etelälounaesta.

592: 67

592: 68

- ③ Maaperän pinta on puhdistettu, koveri- ja kuppikaivekset, turveynä poistettu ja lieri paljastettu; kuva etelälounaesta.

Sodankylä, Muterin
JUIKENTTÄ

kota 2

C. Campela 1962

592:62

④ Samankuiva 2

⑤ Samankuiva 3

592:65

Sodankylä, Mutenin
JUIKEVYTTÄ

kota 2

C. Caupela 1962

Sane kivi kuve 4;
kuve länilomasta (6)

592:61

Sane kivi kuve 5;
kuve länilomasta.

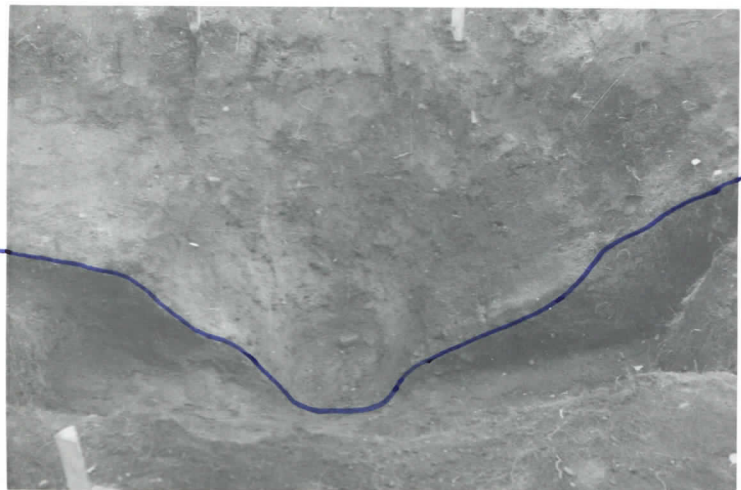
(7)

592:66

Lieden alla oleva
palomac kuopa
itäpuolisko
kuopan ääriin
mukaan kaivettu;
kuve länilomasta.
(etualalla koe-
kuoppa, ks. kuve 5).

(8)

592:77

Sodankylä, Mulkien

JUIKENTTÄ

kota 2

C. Carpel - 1962

592: 20

- ⑨ Valokuvamäyte maanpinnasta mudussa C16-17; polyedriittitunnetun kumittoutuneen kerroksen läpi; kuva länsiluoteesta.

592: 21

- ⑩ Polyedriittit lähellä maanpintaa olevan eteläpäässä olevan mudussa F18; kuva pohjoisesta.

Sodankylä, Mutsen
JUIKENTTA

kota 2

C. Carpelan 1962

592:72

① Työkuva; vasemmalta -
Awid, Kuski ja Jussi Tapio

Sodankylä, Mutsen-
JUIKENTTA

Kota 3

C. Caupola 1961

599:1

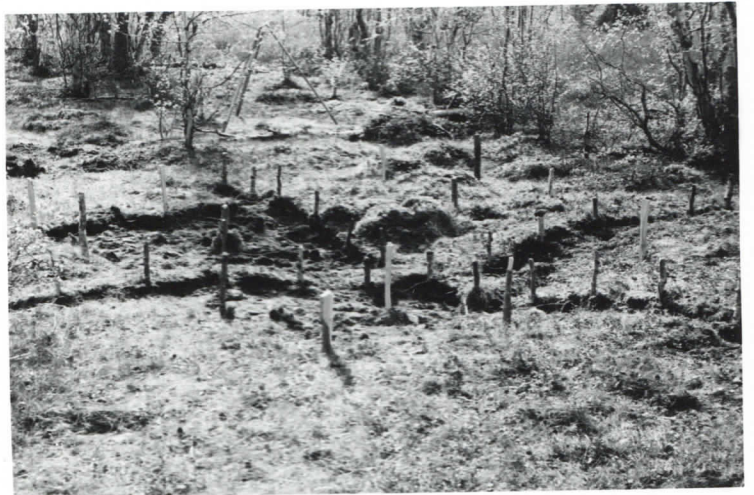
(12) Kota 3 ennen kaimausta; kuva koillisesta.

Sodankylä, Mutsenla

JUIKENTTA

Koko 3

C. Carpelin 1962

592:2

- ⑬ Turve on poistettu kaimausalan pohjoispuolelta; kuve luoteesta.

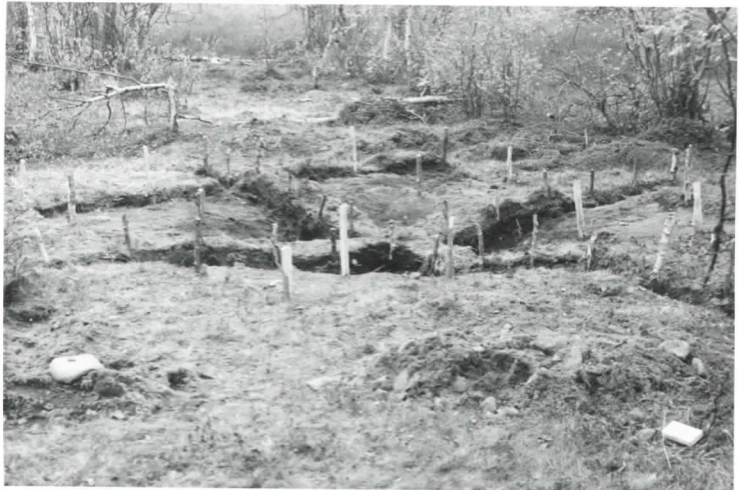
592:3

- ⑭ Jussi Tapio kaapimassa turvelevyn "muina" puolta; mikröale kote 3:sta ~~kot~~ ~~lounaaseen~~

Sodankylä, Mutenie
JUIKENTTA

kota 3

C. Carpelan 1962

592:5

(15) Maaperä on pudistettu;
kuva länkeestä

592:6

(16) Kuiva yllä; kuva lännestä.

Sodankylä, Mutemä

JUIKENTTÄ

Koke 3

C. Carpel 1962

592:7

- ①7) Alemman kulttuurin kerroksen keräilyä in situ; kuva polypiestä.

592:8

- ①8) Kuin yllä, palasimontetaan; kuva polypiestä.

Sodankylä, Mutsen

JUIKENTTA

Kota 4

C. Carpelan 1962

592:4

- ①9 Kota 4:n kairante;
kuva loueaste.

592:12

- ②0 Maaperä on puhdistettu;
kuva loueaste.

Sodankylä, (Mutenia
JUIKENTTA)

kota 4

C. Carpelan 1961

592:16

592:14

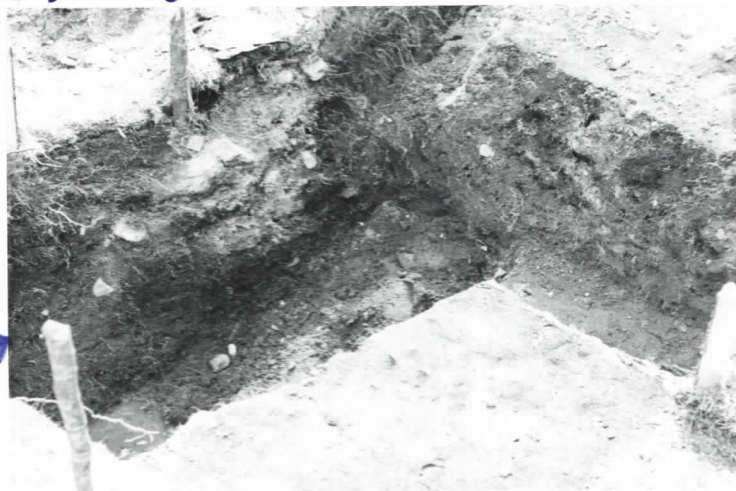
(22) Lieden kaakkoisosa;
pansseina yhdistetty eri pälvini ote.
tuista kivistä.

(21)

Valokuvakuviote
profiliista 2; kuva
polyaisesta.
(Ateenan kulttuurin keu-
nosta näkyvästä kumman-
kiin mole osan Hämälä-
koidassa).

(23)

592:15

Sodankylä, Mutenie

Juiken Hä

Kuoppa 5

C. Carpelan 1963

59.2.17

(24) Kuoppa 5, maaperän pu-
distus käynnissä; kuve länsi-
lounaasta.

Sodankylä, Mutenia
JUIKENTTÄ
kuoppa 5
C. Carpel 1961

592:21

592:20

592:22

592:23

(25) Maaperän pinta puhdistettu; itse kuoppa ei vielä
ole tyhjennetty humus- ja tikankasvustosta; kura lämestö.

Solanbyki, Muterin

JUIKENTTA

kuoppa 5

C. Carpelin 1961

592:18

- (26) Maaperä ja kuoppa puoli-
di tettuina; kuoppa seinäin
kuoppa näkyi; kuoppa itä-
kaillisesta.

592:24

- (27) Kuin yllä; kuoppa lännestä.

Sodankylä, (Nutenin
JUIKENTTA)

kuoppa 6

C. Carpelin 1962

3592:34

- (28) Kuoppa 6; maaperä ja kuoppa
puhdistettu; muolten suun.
Maa kuoppaan pöytäruutut;
kuva koillisesta.

3592:29

- (30)
Lähi kuoppa
seinämän kivetyk-
sestä; kuva lännestä

Sodankylä, Mutemie
JUIKENTTÄ

Kuoppa G

C. Cayeh 1962

592:30

592:31

592:32

592:33

(29) Maaperä ja kuoppa on puiden alla;
kuva polypriestä.

Sodankylä, Mulerin
JUIKENTTA

kuoppa 10

C. Caupela 1962

3599:35

(31) Kuoppa 10 ennen kairantoa; kuva
louheesta

3599:38

(32) Kairausala on päätetty; kuva
louheesta.

3599:40

(33) Kuvi edellä; kuva poljois kailli-
sesta.

Sodankylä, Mulerin
JUIKENITTA

kuoppa 10 ja 10a

C. Campel - 1962

10
↓

592:41

592:42

10a
↙

592:43

(34)

Katvansalan lämmi.
purkikoste on poistettu
luona.

Sodankylä, Mutenie

JUIKENTTA

kuoppa 10 p 10a

C. Caupela 1962

592:44

(35)

Kuoppa 10; maaperän pu-
distus käynnissä; kuva
lännestä.

10
↓

592:48

10a
↓

592:49

(36)

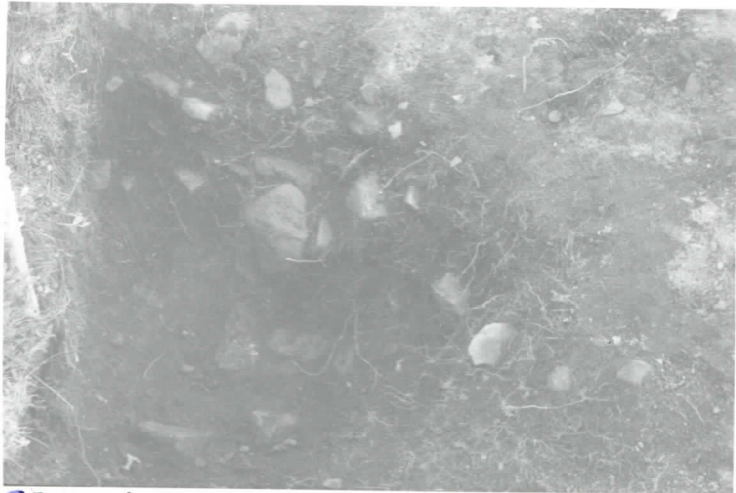
Valokuva näyte murtuvista itäreikästä profi-
listasta; kuoppa 10:n kärkeä kohti; maaperän pu-
distusta; kuvat lännestä ja lounaasta

Sodankylä, Mutenie

JUIKENTTA

kuoppa 10a

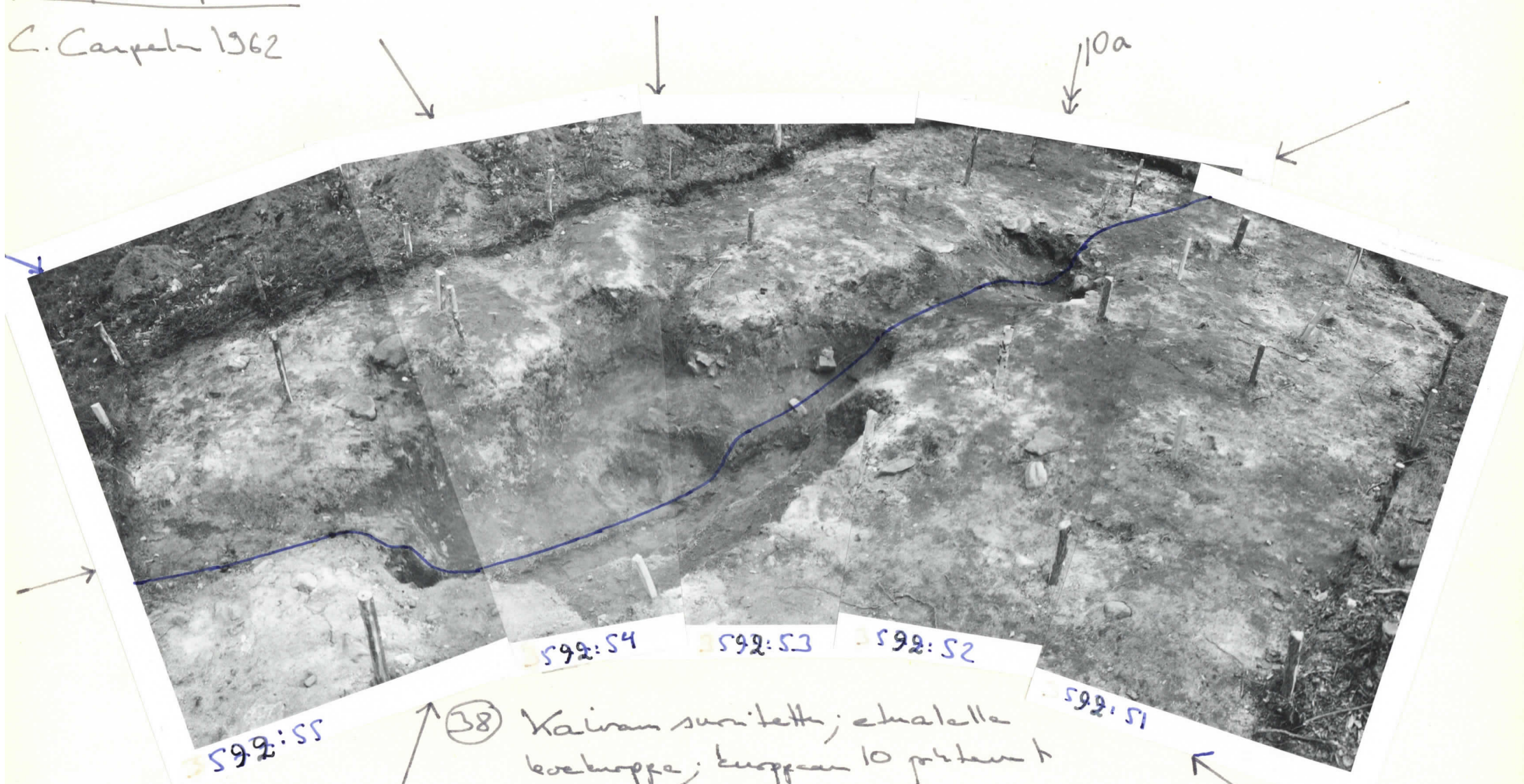
C. Carpel - 1962

592:47

- ③ Kuoppa 10a tyhjennetty
lika-aste; seinien
kiveäsiivyy; kuva por-
joisesta.

Sodankylä, Mutarvia
JUIKENTTA
kuopat 10 p 10a
C. Carpelin 1962

592:55

592:54

592:53

592:52

592:51

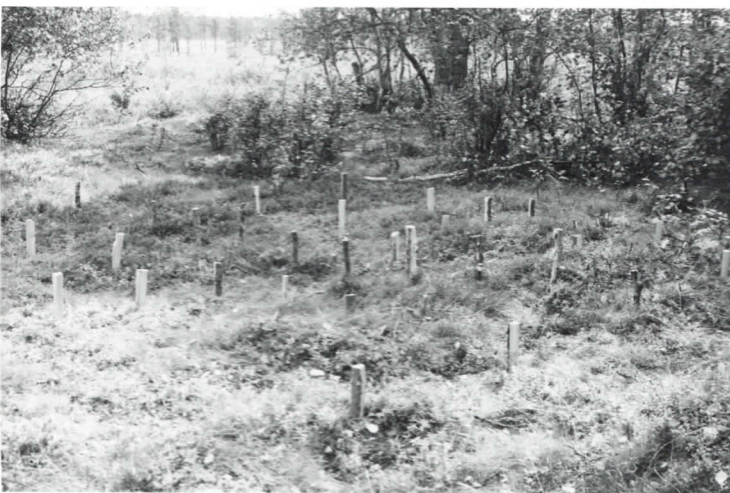
38) Kairan sivistys; etualalla
kookkoppa; kuoppaan 10 p 10a
uusi mäkynä muuttanut orittainen kirkko;
kuva luoteesta.

Sodankylä, Matala
JUIKENTTA
kuoppa II
C. Caupola 1961

592:36

38) Kuoppa II ennen kaivamista; kuiva kaakosta.

592:39

40) Kaivauksen pehmuttaminen; kuiva luoteesta.

592:52

41) Turve on poistettu; etualalla kuoppia 10 p 10a kaivauksen lauseimista; kuiva pohjoisesta.

Sodankylä, Muterin
JUIKENTTA

Kuoppa II

C. Carpelin 1962

592:58

(42) Maaperä ja kuoppa puhtaiksi-
tehtynä; murketositukset
kuoppaan pohjalle uusia suuria
ja kiveä hylly lieden kädessä;
kuva luokasta

592:57

(43) Kiveä hylly lieni; kuva por-
piesta

Sodankylä, Muterin

JUIKENTTA

kuoppa 4

C. Caupola 1962

592:60

- (44) Kaivansalaan put-
ditusta viimeis-
teillään; kaivonle-
kuoppat 10 p 10 a;
kuusi etelälounasta.

Sodankylä, Muterin

UIKENTTÄ

ulkoliesi

C. Caupola 1961

S99: 23

(45) Ulkoliesi puolta
orjittamassa koki.
dassi; kivi lännestä.

S99: 24

(46) Turpeen kuorinta;
taustalla koki 9:n
kainaus; kivi idästä.

Sodankylä, (Musteri-
JUIKENTTA)

ulkoliesi

C. Capela 1962

592: 75

(47) puuristattu liesi; kuva idästä

592: 76

(48) kivi yllä; kuva luteresta.

592: 78

(49) liesi puurilla; kokonaisuus näkyvä;
kuva luteresta.

Sääkselä, Mutanen
JUIKENTTÄ
Kalvanseleäni
C. Cayula 1962

592:46

Ateria; Jussi, Auid & Kusti Tapio

Sääskii

592:11

Tapio Jussi Mutenianjolle

592:27

Lusua kalakentässä:
Jussin hanki; veneen perässä
Ossi Keskitalo.

592:37

Paahujan tekni; Auid & Kusti
Tapio

592:50